

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

PaedDr. Anna Popadičová

Rozvíjanie žiackych kompetencií netradičnou metódou

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov
2015

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: PaedDr. Anna Popadičová

Kontakt na autora: Pracovisko: Špeciálna základná škola, Slnecná 421, Spišský Štiavnik,
popadicovaanna@gmail.com

Názov OPS/OSO: Rozvíjanie žiackych kompetencií netradičnou metódou

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2015
XIII. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Viliam Ladič

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

Otvorené učenie. Učenie sa na stanovištiach. Slovenský jazyk a literatúra. Evalvácia.

Anotácia

Vo svojej práci popisujem využitie učenia sa na stanovištiach - metódy otvoreného učenia na rozvoj žiackych kompetencií. Prostredníctvom širokej škály primeraných aktivít a úloh na desiatich stanovištiach si žiaci upevňovali učivo v predmete slovenský jazyk a literatúra v 8. ročníku špeciálnej základnej školy – variant A. Úlohy boli zamerané na stimuláciu a rozvoj spisovného jazyka, na gramotnosť žiaka, na posilnenie pozitívneho sebavedomia a pocitu emočnej pohody. Súčasťou práce je komplexný scenár úloh všetkých stanovišť a autoevalvácia žiakov prostredníctvom evalvačného terča a dotazníka.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Aplikácia moderných vyučovacích metód a koncepcií vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra	1257/2013-KV
Rozvíjame kľúčové kompetencie žiakov prostredníctvom vekuprimeraných činností v škole	1304/2013-KV
Metódy a formy práce podporujúce rozvoj myslenia a kreativity žiakov	1371/2014-KV
Aplikácia metód aktívneho učenia sa detí zo sociálne znevýhodneného prostredia s dôrazom na rozvíjanie psychomotorických schopností a zručností	1404/2014-KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 ŠPECIFIKÁ EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH ŽIAKOV	7
1.1 Mentálne postihnutie a edukácia	7
1.2 Kľúčové kompetencie	8
1.3 Otvorené vyučovanie ako jedna z možností rozvoja kľúčových kompetencií	9
2 UPEVŇOVANIE VEDOMOSTÍ V PREDMETE SLOVENSKÝ JAZYK A LITERTÚRA METÓDOU UČENIA SA NA STANOVIŠTIACH	10
2.1 Učenie sa na stanovištiach a rozvoj kompetencií	10
2.2 Praktická realizácia učenia sa na stanovištiach	11
2.3 Záverečné zhodnotenie učenia sa na stanovištiach	25
ZÁVER	27
ZOZNAM PRÍLOH	29

ÚVOD

Základné vzdelanie má žiakom pomôcť utvárať a postupne rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytnúť spoľahlivý základ všeobecného vzdelania orientovaného predovšetkým na situácie blízke životu.

Hlavným cieľom mojej práce je podeliť sa so skúsenosťami z mojej pedagogickej praxe. Predstavujem vlastnú špecifickú pedagogickú skúsenosť, kde na efektívnejšie opakovanie a upevňovanie učiva využívam netradičnú formu učenia - učenie sa na stanovištiach. Táto forma umožňuje žiakom prácu podľa vlastného tempa, reflektuje ich individuálne učebné štýly a stratégie a rozvíja schopnosť autonómneho učenia. V práci uvádzam metodické materiály a postupy využitia tejto formy otvoreného vyučovania v predmete slovenský jazyk a literatúra v ôsmom ročníku špeciálnej základnej školy – variant A.

Mojím zámerom bolo aktivovať už nadobudnuté vedomosti a poznatky žiakov vo vyučovacom procese v špeciálnej základnej škole (žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia) z viacerých predmetov, prepojiť informácie a znalosti s činnosťami a aktivitami vyplývajúcimi z úloh na stanovištiach. Zamerala som sa na upevňovanie vedomostí pri záverečnom opakovaní učiva v predmete slovenský jazyk a literatúra. Mojím zámerom bolo začleniť medzipredmetovosť do edukačnej činnosti, ktorá napomáha žiakom spájať súvislosti a chápať vzťahy medzi obsahmi jednotlivých vyučovacích predmetov. Žiaci sa na stanovištiach učili samostatnosti, sami si organizovali prácu, volili si individuálne tempo práce, čím sa výrazne posilnili aj ich sociálne kompetencie. Táto metóda otvoreného vyučovania mojím žiakom poskytla priestor pre aktivizáciu, aplikáciu činnostne orientovaného vyučovania i multisenzorického učenia sa. Umožňovala im pracovať vlastným tempom, individuálne pristupovať k riešeniu úloh. Pri riešení úloh na jednotlivých stanovištiach využívali všetky zmysly. Vďaka najrôznejším typom úloh, ktoré reflektovali rôzne učebné štýly, typy a stratégie, si rozvíjali svoje kompetencie. Takéto vyučovanie bolo pre mojich žiakov veľmi motivujúce, čo je jedným z najdôležitejších faktorov, ktoré vedú k efektívnejšiemu a zaujímavejšiemu učeniu sa. Na základe vizuálneho vnímania, citového prežívania, ale aj kritického myslenia žiaci so zaujatím riešili úlohy jednotlivých stanovišť.

Úlohy som koncipovala na jednotlivé typy inteligencie: logicko-matematická (matematická krížovka, očísľuj a usporiadaj dej), jazyková (bež, pozorne prečítaj, správne napíš – bežecký diktát), priestorová (v texte vyhl'adaj podstatné mená, vyhl'adaj na mape a zaznač do slepej mapy), hudobná (vypočuj si pesničku a do neúplného textu piesne dopíš chýbajúce slová), pohybová (pantomimicky stvárni činnosť, ktorá je na obrázku) a intrapersonálna (vytvor báseň). Úlohy boli okrem iného zamerané aj na emocionálny rozvoj (prežívanie situácií, rozvíjanie svojich pocitov a verbálny i neverbálny prejav), k rozvoju vnútornej motivácie (snaha o najlepší osobný výkon), k rozvoju sociálnych a komunikačných zručností (čítanie s porozumením, rozvoj slovnej zásoby, dodržiavanie pravidiel), k rozvoju hodnotovej orientácie (charakterové a mravné hodnoty človeka) a k rozvoju tvorivosti (predstavivosť, fantázia, originalita).

1 ŠPECIFIKÁ EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH ŽIAKOV

Výchovno-vzdelávací proces považujeme za systém účelne definovaných súborov prvkov, medzi ktorými existujú väzby. Hlavnými prvkami výchovno-vzdelávacieho procesu sú žiak, učiteľ, učivo (Kalhoust a kol., 2002, s. 63). V zmysle § 2 školského zákona č. 245/2008 Z. z. žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak s mentálnym, telesným, sluchovým alebo zrakovým postihnutím, žiak zdravotne oslabený... Pojem mentálna retardácia pochádza z latinských slov mens (mysel) a retardare (meškať). V skutočnosti je mentálna retardácia podstatne zložitejšie postihnutie, ktoré postihuje nielen psychické schopnosti, ale celú ľudskú osobnosť vo všetkých zložkách (Slovík, 2007, s. 46-47).

Lingvistické a pedagogické výskumy poukazujú na to, že u žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia prevláda učenie spontánne, učenie pozorovaním a napodobňovaním, učenie sa konkrétnym zručnostiam, pri ktorých osvojovaní boli racionálnym funkciám oporou práve zmysly a pohybové ústrojenstvo. Učenie sa týchto žiakov je založené na prirodzenom odpozorovaní (Balvín, 2000, s. 15).

Výchovu a vzdelávanie mentálne postihnutých osôb je nutné chápať ako celoživotný proces. Učenie je hlavnou a najúčinnějšíou terapiou mentálnej retardácie. Ťažisko práce špeciálnej školy spočíva vo výchovnej a vzdelávacej činnosti zameranej na poskytovanie elementárnych vedomostí a zručností, na vytváranie návykov potrebných k uplatneniu v praktickom živote, k dosiahnutiu maximálne možnej miery samostatnosti a nezávislosti na starostlivosti druhých osôb a k zapojeniu sa do spoločenského života (Fischer a kol., 2014, s. 137-142).

1.1 Mentálne postihnutie a edukácia

Mentálne postihnuté deti sa vyvíjajú podľa rovnakých psychických zákonitostí ako ostatné deti, ale ich vývinový proces má svoje osobitosti a odlišnosti v myslení, v reči, v učení, v oblasti emocionality a motivácie a v odlišnosti v správaní. Myslenie mentálne postihnutých jedincov je zjednodušené, obmedzené a viazané na konkrétnu skutočnosť. Je charakteristické značnou stereotypiou a rigiditou. Reč mentálne postihnutých býva postihnutá z hľadiska formálneho i obsahového. Charakteristická je nižšia schopnosť porozumieť aj bežnému verbálnemu prejavu, obmedzená slovná zásoba, ťažkosti v chápaní celkového kontextu, agramatizmy a nápadná jednoduchosť vo vyjadrovaní. Schopnosť ich učenia je v rôznej miere obmedzená, učenie je prevažne mechanické. U mentálne postihnutých jedincov ide o zvýšený nepokoj a väčšiu pohotovosť k afektívnym reakciám, majú tendenciu uspokojovať svoje potreby neodkladne a bez zábran. Motivácia ku učeniu býva nižšia vzhľadom k ťažšiemu a dlhodobejšiemu porozumeniu (Fischer a kol., 2014, s. 135-137).

Za cieľ výchovy a vzdelávania ľahko mentálne postihnutých žiakov v špeciálnej základnej škole je rozvíjanie individuálnych schopností a predpokladov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky potrebné pre ich ďalšiu profesionálnu prípravu, aby si vedeli vytvoriť správne postoje a vzťah k ostatným ľuďom, k životnému prostrediu a k sebe samému, aby boli pripravení na praktický život a na integráciu do spoločnosti (Vančová, 2010, s. 49-50).

1.2 Klúčové kompetencie

Ključové kompetencie sú multifunkčné, majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú (Vančová, 2011, s. 60). Klúčové kompetencie sú klasifikované v 3 rozšírených kategóriách:

- Interaktívne používať nástroje (schopnosť používať jazyk, symboly a text interaktívne; schopnosť používať vedomosti a informácie interaktívne; schopnosť používať technológie interaktívne).
- Integrovať v heterogénnych skupinách (schopnosť nadväzovať kvalitné vzťahy s inými, schopnosť kooperovať, schopnosť zvládnuť a riešiť konflikty).
- Konat' autonómne (schopnosť fungovať v rámci väčšieho obrazu, formovať a riadiť životné plány a osobné projekty, schopnosť hájiť a presadzovať práva záujmy, limity a potreby) (<http://www.statpedu.sk/sk/Projekty/Projekt-KeyCoNet/Klucove-kompetencie.alej>).

Hlavným cieľom primárneho vzdelávania sú rozvinuté klúčové kompetencie, ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná. Primárne vzdelávanie je východiskom pre postupné rozvíjanie klúčových spôsobilostí žiakov prostredníctvom týchto cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení, a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získavať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievat' sa a porozumieť si, hodnotiť a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť si svoje povinnosti, chrániť si svoje zdravie a životné prostredie (Kol. autorov, Vzdelávací program pre MP, 2009).

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia považuje za klúčové kompetencie: komunikačné spôsobilosti, matematickú gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti, spôsobilosti učiť sa učiť sa, riešiť problémy, ďalej sú to osobné, sociálne

a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

1.3 Otvorené vyučovanie ako jedna z možností rozvoja kľúčových kompetencií

Otvoreným vyučovaním sa označuje postup, ktorý sa usiluje v nadväznosti na reformnú pedagogiku, predovšetkým činnú školu, o komplexnú zmenu výchovy a vzdelávania. Pri otvorenom vyučovaní sa uplatňujú tieto postupy:

- rozhovor, diskusia v kruhu,
- voľné zoradovanie úloh rešpektujúcich medzipredmetové vzťahy,
- voľný výber pracovného miesta,
- práca vo dvojiciach, didaktické interakčné hry, čiastočne riadená a voľná práca vo dvojiciach,
- riadená a voľná práca v skupine,
- otvorená frontálna výučba,
- účasť žiakov na zostavovaní plánu učenia sa,
- výučba presahujúca rámec jednej triedy.

Prínosom otvoreného vyučovania je:

- komplexný rozvoj osobnosti žiaka;
- aktívne, samostatné získavanie skúseností, ktoré vedú k tvorivému učeniu;
- rozvoj kritického myslenia;
- podpora schopnosti komunikácie, kooperácie u žiakov.

V otvorenom vyučovaní sa uplatňujú rozmanité organizačné formy vyučovania a vyučovacie metódy (Zormanová, 2012, s. 101-102)

Jednou z metód otvoreného vyučovania je **učenie sa na stanovištiach**. Za hlavné výhody tejto metódy sa považuje to, že je vhodná pre každý vek a každú úroveň, hodí sa pre každú tému, pre všetky predmety a pre rôzne ciele. Medzi princípy učenia sa na stanovištiach patrí: samostatnosť, kooperácia a solidarita, vnútorná diferenciacia, individuálnosť, sebakontrola, učenie sa všetkými zmyslami. Pri tejto forme otvoreného vyučovania sa využíva nasledovný postup:

- prípravná fáza – dôkladné plánovanie celého učebného bloku;
- pracovná fáza – úvod (motivácia), obhliadka stanovišť (príprava na prácu), realizácia (práca na stanovištiach);
- prezentácia – priestor pre prezentáciu výsledných prác a vypracovaných úloh;
- evalvácia – záverečný rozhovor, vyjadrenie postoja k jednotlivým úlohám, sebareflexia, zhodnotenie úloh (Krauszová, 2010, s. 12).

Učenie na stanovištiach dáva metodickú odpoveď na problémy súvisiace s motiváciou k učeniu žiakov. Žiaci si vyhľadávajú vlastnú cestu k učivu, sami si volia učebnú stratégiu, ktorá im vyhovuje a majú možnosť si vyskúšať aj tie, ktoré im vyhovujú menej. Pri metodicky dobre spracovaných materiáloch sa učivo stáva zaujímavejším a žiaci pracujú aktívnejšie. Majú možnosť sami znovuobjaviť to, čo sa už raz naučili a pozabudli, učia sa vytvárať vlastné rozhodnutia. Dôležité pri tejto forme práce je to, že je posilnený pocit úspechu, čím narastá zdravé sebavedomie a zvyšuje sa motivácia.

2 UPEVNŔOVANIE VEDOMOSTÍ V PREDMETE SLOVENSKÝ JAZYK A LETERATÚRA METÓDOU UČENIA SA NA STANOVIŠTIACH

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh predmetu slovenský jazyk a literatúra je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov. Konečným cieľom edukácie mentálne postihnutých v slovenskom jazyku je porozumieť spisovnej forme slovenského jazyka a vedieť sa dorozumieť slovom aj písmom aspoň v jeho štandardnej podobe (Vančová a kol., 2010, s. 136).

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry je rozdelený do troch častí: jazyková komunikácia, komunikácia a sloh, čítanie a literatúra. Na základe obsahu učiva, vekových a individuálnych osobitostí žiakov s mentálnym postihnutím, s úrovňou ich vedomostí som zvolila na upevňovanie učiva metódu učenia sa na stanovištiach, ktorá je pre žiakov zaujímavá, aktivizujúca, zohľadňuje zníženú poznávaciu, psychomotorickú výkonnosť a unaviteľnosť žiakov s mentálnym postihnutím.

Konkrétna ukážka využitia učenia sa na stanovištiach vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry je zameraná na záverečné opakovanie a upevňovanie učiva v 8. ročníku špeciálnej základnej školy – variant A. Cieľom je ukázať na možnosti práce s touto metódou. Čiastkovými cieľmi z hľadiska obsahu je upevnenie zručnosti písať „i“ a „y“ po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach a vo vybraných slovách. Pri podstatných menách určovať rod, číslo a vzor. Určiť slovesá (aj v neurčitku), slovesá časovať. Osvojovať pravopis prídavných mien, zámen a čísloviek. Zdokonaľovať sa v tvorbe súvislých ústnych prejavov a vo formách spoločenského styku. Podľa predtlačky vyplniť dotazník. Čítať text s porozumením a obohacovať aktívnu i pasívnu slovnú zásobu.

Učenie na stanovištiach umožňuje realizáciu individualizovanej formy vyučovania a zároveň sprostredkováva zapojenie žiaka do učebných aktivít spolu s celou triedou. Žiak pracuje samostatne svojím vlastným tempom a zároveň pracuje spoločne s ostatnými spolužiakmi, pričom využíva vzájomnú komunikáciu s ostatnými spolužiakmi i s učiteľom.

2.1 Učenie sa na stanovištiach a rozvoj kompetencií

Učením sa na stanovištiach pri opakovaní učiva slovenského jazyka a literatúry v ôsmom ročníku žiaci mali za cieľ rozvíjať:

a) sociálne komunikačné kompetencie:

- vyjadrovať sa ústnou formou,
- porozumieť obsahu písaného textu a ústne ho reprodukovať,
- určitý čas sústredene počúvať, prijať a rešpektovať názory spolužiakov a učiteľa,
- uplatňovať ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi a učiteľom,
- rozumieť používaným prejavom neverbálnej komunikácie a adekvátne na ne reagovať,
- využívať technické prostriedky komunikácie,
- správať sa podľa pravidiel,
- prebrať zodpovednosť za seba aj za činnosť dvojice,

- nadväzovať spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiavať s nimi harmonické vzťahy;
- b) kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:
 - využiť základné matematické zručnosti na riešenie úloh, používať pri tom konkrétne a abstraktné myslenie,
 - rozumieť a používať základné pojmy z oblasti matematiky;
- c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:
 - prejavovať radosť zo samostatne získaných informácií,
 - používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa,
 - používať vyučovacie programy,
 - chápať rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom;
- d) kompetencia učiť sa učiť sa:
 - pracovať samostatne so záznamovým hárkom, pracovnými listami a didaktickými pomôckami,
 - získané vedomosti uplatniť v rozličných situáciách,
 - uvedomiť si význam učenia sa pre uplatnenie sa na trhu práce,
 - prejsť aktivitu v individuálnom učení i pri učení sa vo dvojiciach,
 - hodnotiť vlastný výkon, tešiť sa z vlastných výsledkov a uznať aj výkon druhých;
- e) kompetencia riešiť problémy:
 - dokázať popísať problém, skúšať viaceré možnosti riešenia problému,
 - v odôvodnených prípadoch dokázať požiadať o pomoc;
- f) osobné, sociálne a občianske kompetencie:
 - uvedomiť si vlastné potreby, využívať svoje možnosti,
 - uvedomovať si svoje práva a zároveň rešpektovať práva druhých ľudí,
 - poznať svoje povinnosti, rešpektovať a prijímať príkazy učiteľa,
 - počúvať, vysloviť názor, rešpektovať názor spolužiakov a učiteľa,
 - uvedomovať si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispievať k dobrým medziľudským vzťahom;
- g) kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:
 - vyjadrovať sa na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom výtvarného prejavu,
 - poznať pravidlá spoločenského kontaktu,
 - osvojiť základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných ľudí.

2.2 Praktická realizácia učenia sa na stanovištiach

V tejto časti sa chcem podeliť s praktickou časťou realizácie učenia sa na stanovištiach. Mojm cieľom bolo vytvoriť metodický materiál s konkrétnymi úlohami na stanovištiach a didaktickými pomôckami, ktoré sú k učeniu sa na stanovištiach potrebné a prakticky ho overiť.

Realizácia učenia sa na stanovištiach má šesť fáz: plánovanie a koncepcia, praktická príprava a rozmiestnenie stanovišť, úvod do vlastnej práce, realizácia prác na stanovištiach, prezentácia a kontrola výsledkov, vyhodnotenie. Učenie sa na stanovištiach je vhodná metóda na preberanie či opakovanie nejakej komplexnej témy. Túto formu ocenia žiaci, ktorí sú zvyknutí pracovať samostatne či individuálne alebo v skupinách. Hlavnými cieľmi učenia sa na stanovištiach je to, že takéto učenie berie ohľad na potreby jednotlivých žiakov, žiaci sa učia samostatnému plánovaniu, rozvíja sa a podporuje sa práca v skupine, motivuje žiakov k poznávaniu a objavovaniu nových vecí, podporuje rozvoj učebných stratégií žiakov.

Plánovanie a koncepcia – Učenie sa na stanovištiach si vyžaduje intenzívne plánovanie a prípravu, od ktorých závisí jeho úspech. V tejto fáze som sa zamýšľala nad témou, cieľmi a obsahom úloh, aké sú predpoklady žiakov zvládnuť túto formu učenia, ako budem hodnotiť výsledky žiakov a časový harmonogram. Téma bola hneď v úvode jasná – záverečné opakovanie učiva slovenského jazyka a literatúry v 8. ročníku. Ciele vyplynuli z obsahu vzdelávania, čo má žiak na konci 8. ročníka zvládnuť, s uplatnením medzipredmetových vzťahov so zameraním na rozvoj žiackych kompetencií.

Didaktické hľadisko. Učenie sa na stanovištiach je jedna z niekoľkých foriem učenia, ktorá podporuje samostatné učenie. Pri tomto učení ide o to, že v triede sú rozmiestnené stanovištia s úlohami, ktoré majú žiaci za určitý čas splniť. Záleží od žiakov, ktorým stanovištom začnú, v akom poradí budú úlohy plniť. Každý žiak pracuje individuálnym tempom. Úlohy sú volené tak, aby zodpovedali schopnostiam a zručnostiam všetkých žiakov v triede. Úlohy sú rôznorodé, niektoré plní žiak samostatne, niektoré vo dvojiciach. Proces plnenia úloh si žiaci zaznamenávajú do záznamového hárku. Táto metóda poskytuje dostatočný priestor na aktivizáciu všetkých žiakov.

Pri tomto spôsobe učenia ide o partnerský vzťah medzi učiteľom a žiakmi, mení sa rola učiteľa, ktorý sa dostáva do úzadia a v popredí vystupuje žiak. Učiteľ má v priebehu takéhoto učenia sa príležitosť pozorovať žiakov pri práci a zároveň môže sledovať i postoje a prejavy správania vo vzťahu k sebe navzájom.

Pri príprave stanovišť som zohľadňovala rôzne učebné štýly žiakov a spôsoby osvojovania si zručností a vedomostí. Zamerala som sa na podporu efektívnejšieho osvojovania vedomostí a zručností žiakov, v predmete slovenský jazyk a literatúra v 8. ročníku špeciálnej základnej školy – variant A. Pri koncipovaní úloh som uplatnila medzipredmetové väzby s predmetmi: geografia, etická výchova, matematika, informatická výchova, svet práce, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova.

Učenie sa na stanovištiach je vhodná metóda, pokiaľ so žiakmi opakujeme a upevňujeme nejakú komplexnú tému, v našom prípade učivo 8. ročníka v predmete slovenský jazyk a literatúra. Na tento typ vyučovania je potrebné žiakov pripraviť. Postupne som žiakov privykala na samostatnú prácu, na možnosť výberu úloh a ich poradia. Príkladom je práca s pracovným listom, kde majú žiaci možnosť zvoliť si určitý počet z cvičení, ktoré vypracujú. Postupne som so žiakmi trénovala aj prezentovanie výsledkov a sebahodnotenie, pri ktorom som žiakov podnecovala, aby zhodnotili svoje správanie, pokroky i nedostatky.

Úlohy jednotlivých stanovišť sú rôzne čo sa týka obsahu i náročnosti, ale vyučovací cieľ je spoločný pre všetkých žiakov. Pri zavádzaní učenia sa na stanovištiach do vyučovacieho procesu si môžeme zvoliť dva spôsoby. Buď žiakov vopred pripravíme, oboznámime ich s typmi úloh, ktoré budú na stanovištiach riešiť a dáme im možnosť si ich precvičiť, alebo žiakom nepovieme nič a učenie sa na stanovištiach bude pre nich prekvapením. Z praxe mám odskúšané, že žiaci s mentálnym postihnutím si vyžadujú individuálny prístup a viacnásobné zvyraznenie informácie, preto využívam prvú možnosť.

Praktická príprava a rozmiestnenie stanovišť - Pri príprave stanovišť som sa zamerala na:

- počet stanovišť (indikátorom je veľkosť triedy a počet žiakov),
- výrazné a zrozumiteľné označenie stanovišť (výrazné číslo a názov stanovišta, symbol, ktorý informuje o tom, či je stanovište určené pre jednotlivca alebo dvojicu),
- usporiadanie stanovišť,
- záznamový hárok, do ktorého žiaci budú zapisovať vypracované úlohy,
- stanovenie pravidiel práce na stanovištiach,
- rôznorodosť úloh (úlohy zamerané na uplatnenie didaktických hier, využitie IKT, zapojenie všetkých zmyslov, využitie medzipredmetových vzťahov),
- spôsob hodnotenia a prezentácie.

Na komplexné opakovanie a upevňovanie učiva som pripravila desať stanovišť, šesť stanovišť bolo určených pre jednotlivcov a štyri stanovišťa boli zamerané na prácu dvojíc. Pre každé stanovište som pripravila dve úlohy - jednu povinnú a jednu dobrovoľnú. Osem stanovišť bolo rozmiestnených v priestore triedy a dve stanovišťa boli umiestnené vo vedľajšej miestnosti, v ktorej so žiakmi realizujem výchovy.

Pri koncipovaní úloh som sa snažila o dodržanie didaktických zásad a tiež o to, aby realizácia tejto metódy vo vyučovaní bola zmysluplná a efektívna. Zvolila som pre žiakov taký materiál, ktorý je pre nich motivujúci, zodpovedá ich mentálnej úrovni a požiadavkám. Pre jednotlivé stanovišťa som pripravila jasné a zrozumiteľné úlohy, didaktickú techniku, učebné pomôcky a pracovný materiál. Žiakov som s didaktickým a materiálным vybavením stanovišť podrobne oboznámila. Pripravila som pravidlá práce na stanovištiach, s ktorými sa žiaci oboznámili, ktoré som im jasne a zrozumiteľne vysvetlila. Pre každého žiaka som pripravila záznamový hárok, ktorý korešpondoval s počtom stanovišť a počtom úloh, do ktorého žiaci zaznamenávali riešenia úloh jednotlivých stanovišť. Ku každému záznamovému hárku som žiakom priplala kancelársku sponku, ktorá im poslúžila na spojenie pracovných listov, ktoré vypracovali a pri odchode zo stanovišta brali so sebou. Žiaci si sami určujú spôsob, ako budú pri vypracovávaní jednotlivých úloh postupovať. Nemenej dôležitá je aj príprava prezentačnej a evalvačnej časti. Žiakov som oboznámila s priebehom prezentácie nimi vypracovaných úloh, so spôsobom hodnotenia jednotlivých úloh učiteľom i žiakmi navzájom. Pretože išlo o časovo a obsahovo náročné vypracovanie úloh, zvolila som bodové hodnotenie, dva body za vypracovanie povinnej úlohy a jeden bod za vypracovanie dobrovoľnej úlohy.

Pri vypracovávaní úloh jednotlivých stanovišť som vychádzala z obsahu vzdelávania v predmete slovenský jazyk a literatúra v 8. ročníku špeciálnej základnej školy – variant A. Pri riešení niektorých úloh žiak zapájal viaceré zmysly (hmat, sluch, zrak). Úlohy som diferencovala aj z hľadiska náročnosti. Uplatnila som zásadu primeranosti, aktivity a uvedomelosti. Úlohy na stanovištiach boli rozmanité, jednoducho a jasne formulované, ich riešenia si žiaci zapisovali do záznamového hárku (**Príloha 1**). Jednotlivé stanovišťa som pre lepší prehľad a názornosť výrazne označila číslom, názvom a symbolom. Názov stanovišta žiakov informoval, na ktorú oblasť sú úlohy zamerané. Symbol žiakom napovedal, či práca na stanovišti je určená pre jednotlivca, alebo pre dvojicu. Zakrúžkovaním poradového čísla úloh v záznamovom hárku si žiaci zaznačili, ktoré stanovište absolvovali. Ak úlohy niektorých stanovišť nevyriešili, mohli pokračovať

v práci na inom stanovišti a k dopracovaniu úloh sa mohli kedykoľvek vrátiť. Nevyhnutnou súčasťou úloh na stanovištiach boli medzipredmetové vzťahy, ktorých cieľom je prepojenie vedomostí viacerých predmetov (využitie vedomostí a informácií z iných oblastí, manuálne zručnosti žiakov s IKT, správne návyky pri používaní pracovných nástrojov...).

Úvod do vlastnej práce. – Táto fáza je veľmi dôležitá a je potrebné si na ňu vyčleniť dostatok času (cca 30 min). V tejto fáze som žiakom pripomenula, že vyučovanie bude prebiehať formou učenia sa na stanovištiach, oboznámila som ich s témou - celoročné opakovanie učiva slovenského jazyka a literatúry: Cieľom bolo – upevniť vedomosti troch zložiek predmetu slovenský jazyk a literatúra, ktoré získali počas školského roka, aby ich následne aplikovali v koncoročnej písomnej práci a v praktickom živote. V tejto fáze som žiakom rozdala záznamové hárkky.

Nasledovalo oboznamovanie sa s pravidlami práce na stanovištiach, ktoré boli zobrazené na interaktívnej tabuli (zostali zobrazené po celú dobu učenia sa na stanovištiach):

- *Obhliadni si všetky stanovištia.* Je dôležité, aby si žiaci vlastným tempom prezreli stanovištia a oboznámili sa s úlohami. Každé stanovište bolo výrazne označené číslom a názvom (1. Bežecký diktát, 2. Akí sme?, 3. Počítač môj pomocník, 4. Nie je číslo ako číslo, 5. Na ľudovú nôtu, 6. Slušnosť so zámenami, 7. Viem, o čom čítam?, 8. Podstatné mená ukryté vo vreci, 9. Pantomíma, 10. Cestujeme po Slovensku. Na stoloch boli umiestnené informácie, ako má žiak na príslušnom stanovišti postupovať a didaktický materiál, pomocou ktorého žiak riešil úlohy.
- *Všimni si symboly na stanovištiach.* Tie, ktoré sú označené symbolom dvoch postáv čítajúcich knihu, riešia úlohy dvaja, na stanovištiach označených symbolom jednej postavy, riešia úlohy jednotlivci.
- *Dvojice utváraj ľubovoľne.* Žiaci utvárajú ľubovoľné dvojice s tými, ktorí sú práve voľní, aby nestrácali čas.
- *Pozri si záznamový hárok.* Každý žiak mal záznamový hárok (Príloha 1), do ktorého k príslušnému číslu, zhodnému s číslom stanovišťa zaznamenával riešenie jednotlivých úloh.
- *Začať môžeš na ktoromkoľvek stanovišti.* Nie je dôležité, na ktorom stanovišti žiaci začnú. Môže sa stať, že k tomu istému stanovišťa určenému pre jednotlivca sa dostanú v jednom okamihu dvaja. Je na žiakoch, ako sa dohodnú, prípadne môžu vytvoriť náhodnú dvojicu a riešiť úlohy určené pre dvojicu.
- *Poradie stanovišťa je ľubovoľné.* Žiaci stanovištia môžu navštevovať v ľubovoľnom poradí. Nie je dôležité, v akom poradí žiaci stanovišťami prechádzajú, dôležité je, aby za stanovený čas stihli absolvovať čo najviac stanovišťa.
- *K úlohám stanovišťa sa môžeš opätovne vrátiť a dopracovať ich.* Ak žiak alebo dvojica nevypracuje úlohy na stanovišti, môže sa k stanovišťa vrátiť opäť a úlohy dopracovať.
- *Vypracovania úloh zapisuj do záznamového hárkku.* V záznamových hárkoch žiaci riešenia zapisujú k číslu, ktoré zodpovedá číslu stanovišťa a číslu úlohy na danom stanovišti. Žiak tak získava prehľad o tom, ktoré stanovištia už navštívil, ktoré úlohy vyriešil a ktoré úlohy mu zostali nevyriešené.
- *Tempo práce si určuješ sám.* Žiaci absolvujú stanovištia a riešia úlohy vlastným tempom, ktoré zodpovedá ich kognitívnym, afektívnym a psychomotorickým schopnostiam.

- *Snadž sa vypracovať hlavne povinné úlohy.* Na každom stanovišti sú pre žiaka pripravené dve úlohy, jedna povinná a jedna dobrovoľná. Žiak sa môže rozhodnúť, či bude riešiť obidve úlohy alebo len povinnú, ak vyrieši len povinnú a neskôr si to premyslí a zvýši mu čas, môže sa na stanovište vrátiť a dobrovoľnú úlohu dopracovať. Žiak za správne vyriešenú povinnú úlohu získava dva body, za správne vyriešenú dobrovoľnú úlohu získava bod.
- *Materiály z jednotlivých stanovišť nechaj vždy na svojom mieste.* Žiak si pri presune zo stanovišťa na iné stanovište so sebou odnáša záznamový hárok a pracovné listy, v ktorých si zaznamenal svoje vypracovanie úloh. Informačný materiál (zadanie úloh) a pomocný materiál (pracovné listy s osemsmerníkmi, tajničkami, text bájky) necháva žiak na stanovišti pre ďalších, ktorí stanovišťa navštívia a budú riešiť úlohy.
- *Pri riešení úloh, informácie môžeš získať z dostupnej literatúry nachádzajúcej sa v triede.* Žiak pri riešení úloh môže pracovať s učebnicou, pracovným zošitom i inou dostupnou literatúrou nachádzajúcou sa v triede.
- *Ak potrebuješ pri úlohe pomoc, použi dohodnuté znamenie – vztýčená ruka.* Ak si žiak nevie rady a nedokáže mu poradiť ani iný spolužiak, môže o pomoc požiadať učiteľa tak, že zdvihne ruku.
- *Pri počúvaní nahrávky použi slúchadlá.* Nahrávku ľudovej piesne počúvajú naraz dvaja žiaci pomocou slúchadiel, aby nerušili ostatných pri práci. Nahrávku si môžu vypočuť toľkokrát koľkokrát potrebujú. Jeden z dvojice zapisuje do pomocného listu chýbajúce slová piesne, ktoré si obaja napokon prepíšu do pracovného listu.
- *Na všetkých stanovištiach sú aj dobrovoľné úlohy. Úlohy sú nepovinné, pozri si ich, ak máš záujem, čas a chuť, môžeš ich vypracovať.* Nepovinné úlohy obsahovo nadväzujú na úlohy povinné. Žiaci majú možnosť vypracovať aj nepovinné úlohy, a tým si zabezpečiť body, ktoré im môžu chýbať z nevyriešených povinných úloh ktoré nestihli alebo nezvládli.
- *Na prácu na stanovištiach je určený časový limit 90 minút.* Na vypracovanie úloh desiatich stanovišť bol stanovený čas dvoch vyučovacích hodín. Na jedno stanovište bola plánovaná v priemere časová dotácia 9 minút aj s presunom. Niektoré úlohy žiaci mohli zvládnuť za kratší čas a na niektorých stanovištiach na vypracovanie úloh potrebovali viac času. Žiaci boli upozornení na to, aby sa snažili stanovišťami prechádzať plynule, k stanovištiam, kde sa im nedarilo sa mohli vrátiť a urobiť nápravu, ak im to čas dovolil.

Žiaci si pozreli všetky stanovišťa, oboznámili sa s pravidlami, s úlohami, ktoré boli pre nich pripravené, s didaktickým a materiálным vybavením stanovišť. Upozornila som ich na to, že na každom stanovišti sa nachádza podrobný popis úloh (neprenosný, pevne prichytený o lavicu), ktoré majú jednotlivci či dvojice vypracovať. Ak zadaniu niektorej úlohy nebudú rozumieť, môžu požiadať mňa alebo spolužiaka o radu. Zároveň som ich inštruovala, že prácu môžu začať na ľubovoľnom stanovišti. Vypracované úlohy si majú dôkladne prečítať a riešenia podrobne zaznamenávať do záznamových hárkov, len vyplnený a vytlačený dotazník zo stanovišťa 3 majú pripnúť k záznamovému hárku spolu so všetkými pracovnými listami, ktoré im budú slúžiť k vypracovaniu úloh.

Práca žiakov na stanovištiach. – Na túto fázu bolo vyčlenených 90 minút – dve vyučovacie hodiny. Žiaci plnili úlohy v ľubovoľnom poradí. Vypracované úlohy

z jednotlivých stanoviš z zaznamenávali do záznamových hárkov, ktorých poradové čísla úloh korešpondovali s číslom stanovišťa.

Žiaci si znova prešiel stanovištia: 1. Bežecký diktát – 2. Akí sme? – 3. Počítač môj pomocník – 4. Nie je číslo, ako číslo – 5. Na ľudovú nôtu – 6. Slušnosť medzi zámenami – 7. Viem, o čom čítam? – 8. Podstatné mená ukryté vo vreci – 9. Pantomíma – 10. Cestujeme po Slovensku. Na každom stanovišti bol pre žiaka pripravený didaktický materiál s presnými inštrukciami, čo má žiak vykonať, ako postupovať pri riešení úloh a pracovné pomôcky potrebné na ich splnenie.

1. stanovište – Bežecký diktát

Stanovište určené pre jednotlivca.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, bežecký diktát (Príloha 2).

Medzipredmetový vzťah: telesná výchova.

Úloha 1: Na dverách triedy sa nachádza text bežeckého diktátu, ktorý máš za úlohu prepísať do záznamového háрку. Písacie potreby a záznamový hárok necháš na stanovišti. Text z dverí po častiach čítaš a zapisuješ do záznamového háрку. Ak si si text dostatočne nezapamätal, vrátiš sa k dverám toľkokrát, koľkokrát to bude potrebné.

Didaktická poznámka. Žiaci sa pohybovali medzi stanovišom a miestom, kde bol umiestnený text, v našom prípade k dverám triedy. Zakaždým si časť textu prečítali, podržali ho v pamäti a na stanovišti ho napísali do záznamového háрку. Takto postupovali, kým neodpísali celý text. Podmienkou bolo, že pero ani záznamový hárok nesmeli zobrať so sebou, museli ich nechať na stanovišti. Metóda je vhodná pre hyperaktívnych žiakov a pre žiakov s poruchou koncentrácie.

Cielom je správne odpísať text z predlohy, čím si žiaci trénujú pamäť, čítanie s porozumením a reproduktívne čítanie. Žiaci sa snažia správne prečítať časť textu, podržať si ju v pamäti a bez chyby ju zapísať. Odpisovaním si utvrdzujú správne gramatické tvary slov, pravidlá písania viet a rozširujú slovnú zásobu, cibrú pamäť, precvičujú správne čítanie. Touto aktivitou sme žiakov podnietili k pohybu.

Ak máš chuť, vypracuj Úlohu 2: Vyhľadaj v texte 3 slovesá a zapíš ich do záznamového háрку. Vyhľadaj v texte tri slovesá a zapíš ich do pracovného listu. Vyčasuj sloveso *čítať* v prítomnom čase.

Didaktická poznámka. Žiak sa mohol svojvoľne rozhodnúť, či vypracuje aj Úlohu 2., v ktorej mal v texte bežeckého diktátu nájsť tri slovesá a zapísať ich do záznamového háрку. Druhou časťou Úlohy 2 bolo vyčasovať sloveso *čítať* v prítomnom čase.

Cielom úlohy je identifikovať v texte bežeckého diktátu slovesá a správne ich zapísať do záznamového háрку. Žiaci upevňovali svoje poznatky o slovesách, cvičili si čítanie s porozumením a orientáciu v texte. Toto stanovište sa tematicky viaže na zvukovú, významovú, tvarovú rovinu jazyka a pravopis písania slovies.

2. stanovište - Akí sme?

Stanovište určené pre dvojicu.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, PL -Tajnička – slová opačného významu (Príloha 3), PL – Kartičky prídavných mien, (Príloha 4), nožnice.

Medzipredmetový vzťah: pracovné vyučovanie.

Prierezová téma: osobnostný a sociálny rozvoj.

Úloha 1: Do krížovky k uvedeným slovám zapisujte slová opačného významu. Tajničku krížovky vpíšte do neúplného textu. Text prepíšte do záznamového hárku.

Didaktická poznámka Žiaci pre prácu na tomto stanovišti vytvorili náhodné dvojice. Spoločne hľadali slová opačného významu k slovám v krížovke, jeden z dvojice ich zapisoval do okienok krížovky po hláskach. Riešenie krížovky vpísal do neúplného textu, ktorým bola poučka, čo sú prídavné mená a akými otázkami sa na ne pýtame. Obaja z dvojice následne text poučky prepísali do svojich záznamových hárkov.

Cieľom úlohy bolo upevniť poznatky o prídavných menách, k prídavným menám hľadať a napísať slová opačného významu a pripomenúť si definíciu, ktorá hovorí, čo sú prídavné mená a akými otázkami sa na ne pýtame. Žiaci si aktivitami v tejto úlohe cvičili a rozširovali svoju slovnú zásobu, orientáciu v texte, čítanie s porozumením a gramatické pravidlá písania prídavných mien. Žiaci si poznatky o prídavných menách upevňovali aj prepisom textu poučky. Práca vo dvojici dávala žiakom možnosť sa na vypracovaní úloh dohodnúť, navzájom sa dopĺňali a usmerňovali.

Ak máte chuť, vypracujte Úlohu 2: Vystrihnite kartičky s prídavnými menami. Priradte k sebe vždy tri kartičky s rovnakým slovtvorným základom a postupnosťou stupňovania. Príklad: malý – menší – najmenší. Správnosť usporiadania kartičiek si overíte otočením kartičiek na obrázkovú stranu. Ak tri kartičky vedľa seba navzájom vytvoria postupnosť stupňovania aj v obrázkoch, tak sú správne usporiadané. Do záznamového hárku číslom zapíšte počet správne zoradených trojíc.

Didaktická poznámka. Aj pri dobrovoľnej úlohe žiaci navzájom spolupracovali, delili si úlohy a spoločne zoradili kartičky, čím si upevňovali stupňovanie prídavných mien, rozvíjali si slovnú zásobu, priestorovú orientáciu a psychomotorickú zručnosť pri presnom vystrihovaní kartičiek.

Cieľom úlohy bolo precvičiť stupňovanie prídavných mien, správne ich zoradiť a zapísať. Žiaci si precvičovali čítanie s porozumením, priestorovú orientáciu a manuálnu zručnosť s nožnicami pri presnom vystrihovaní kartičiek. Aktivita zameraná na dve zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra – jazyková komunikácia a čítanie a literatúra,

3. stanovište - Počítač môj pomocník

Stanovište určené pre jednotlivca.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, notebook, tlačiareň, Elektronický pracovný list – dotazník (Príloha 5), hracia kocka, kartičky s hádankami (Príloha 6),

Medzipredmetový vzťah: informatická výchova, svet práce.

Prierezová téma: osobnostný a sociálny rozvoj.

Úloha 1: V priečinku dotazník otvor súbor s твоjím menom - dotazník_meno.docx. Vyplň dotazník podľa uvedených pokynov. Vyplnený dotazník ulož, vytlač a prilož k záznamovému hárku.

Didaktická poznámka Žiaci pri práci na tomto stanovišti uplatňovali zručnosť práce na počítači. Na pracovnej ploche notebooku sa nachádzal priečink s pripravenými súbormi pre žiakov rozlíšené ich menami – dotazník_meno.docx. Úlohou žiakov po otvorení súboru so svojim menom bolo prečítať pokyny na vyplnenie dotazníka a vyplniť dotazník. Súbor žiaci uložili, vytlačili a následne pripli k záznamovému hárku.

Cieľom aktivity bolo správne vyplniť dotazník podľa predtlača a pokynov, čítať s porozumením, zvyšovať zručnosť práce s počítačom a tlačiarňou, orientovať sa na ploche obrazovky, písať pomocou klávesnice, pracovať s počítačovou myšou. Žiaci si precvičovali formu spoločenského styku (vyplniť podľa predtlača jednoduchý dotazník), komunikáciu v písomnom prejave, gramatické pravidlá písania všeobecných a vlastných podstatných mien a písanie čísloviek. Aktivita bola zameraná na všetky zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra.

Ak máš chuť, vypracuj Úlohu 2: Hod' kockou. Hodnota hodu na kocke ti napovie, ktorú hádanku máš uhádnuť. Hodenú hodnotu kocky a riešenie hádanky zapíš do záznamového hárku.

Cieľom dobrovoľnej úlohy bolo čítať s porozumením, podľa indícií uvedených v texte hádanky hľadať jej logické riešenie, riešenie zapísať do záznamového hárku. Žiaci si upevňovali čítanie s porozumením, a obohacovali si slovnú zásobu. Hádky boli zamerané na povolania. Žiaci si aktivitou precvičovali dve zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra – jazykovú komunikáciu a čítanie a literatúru.

4. stanovište - Nie je číslo, ako číslo

Stanovište určené pre jednotlivca.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, PL – Číselná krížovka (Príloha 7), PL – Zaujímavosti z ríše zvierat (Príloha 8).

Medzipredmetový vzťah: prírodoveda, matematika.

Prierezová téma: osobnostný a sociálny rozvoj.

Úloha 1: Doplň do riadku krížovky slovný zápis čísla, od ktorého smeruje šípka. Tajničku vpíš do neúplnej vety pod krížovkou. Vetu prečítaj a prepíš do záznamového hárku.

Didaktická poznámka Žiaci pri didaktickej hre na tomto stanovišti zapisovali čísla slovom po hláskach do okienok krížovky, ktorej tajničku tvorilo slovo chýbajúce v poučke o základných číslovkách. Slovo dopĺňali do textu poučky pod krížovkou a následne poučku prepisovali do záznamového hárku.

Cieľom aktivity bolo čítanie a písanie základných čísloviek a upevňovanie poučky o základných číslovkách. Precvičovali si priestorovú orientáciu a čítanie s porozumením. Žiaci si aktivitou precvičovali dve zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra – jazykovú komunikáciu a čítanie a literatúru.

Ak máš chuť, vypracuj Úlohu 2: Zaujímavosti z ríše zvierat. Najrýchlejšie suchozemské zviera je gepard. Ak chceš vedieť, akou rýchlosťou dokáže bežať, vypočítaj reťazový príklad. Výsledok zapíš do záznamového hárku.

Didaktická poznámka Pre vypracovanie dobrovoľnej úlohy sme žiakov motivovali zaujímavosťou z ríše zvierat. Mali vypočítať rýchlosť behu najrýchlejšieho suchozemského zvierat'a - geparda. Čísla v príklade uvedené slovom mali napísať číslom a príklad vypočítať. Výsledok matematickej úlohy zapísali do záznamového hárku.

Cieľom aktivity bolo čítanie s porozumením, čítanie a písanie základných čísloviek a prepis slovného zápisu čísla do číselného. Aj pri dobrovoľnej úlohe 4. stanovišťa si žiaci precvičovali dve zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra – jazykovú komunikáciu a čítanie a literatúru.

5. stanovište - Na ľudovú nôtu

Stanovište určené pre dvojicu.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, CD prehrávač, slúchadlá, CD – Pesničkovo, PL – neúplné texty piesní 1 – 6 (Príloha 9).

Medzipredmetový vzťah: hudobná výchova, matematika, informatická výchova.

Prierezová téma: regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, multikultúrna výchova.

Úloha 1: Jeden z dvojice hodí kockou. Hodnota hodu kocky vám napovie, ktorú pieseň si vypočujete. Do neúplného textu piesne s rovnakým poradovým číslom vpište chýbajúce slová piesne. Pieseň si môžete vypočúť toľkokrát, koľkokrát potrebujete. Poradové číslo piesne, jej názov ako aj slová chýbajúce v texte piesne, ktoré ste dopĺňali, napíšete do svojho záznamového hárku.

Didaktická poznámka

Pre plnenie úloh na tomto stanovišti žiaci vytvárali náhodné dvojice. Jeden z dvojice hodil kockou, na CD prehrávači si žiaci nastavili pieseň na CD - Pesničkovo s číslom, ktoré hodili na kocke. CD – Pesničkovo obsahuje súbor 27 známych ľudových piesní v prevedení vokálnom a inštrumentálnom. Žiaci mali za úlohu vypočúť si jednu pieseň z prvých šiestich, podľa toho, ktoré číslo na kocke hodili. Pieseň obidvaja naraz pomocou slúchadiel počúvali. Do pracovného listu s rovnakým číslom ako číslo piesne zapisoval jeden z dvojice slová piesne chýbajúce v texte. Žiaci si pieseň vypočuli viackrát, aby zvládli zachytiť a zapísať všetky chýbajúce slová v texte. Každý žiak z dvojice si do svojho záznamového hárku napísal číslo piesne, jej názov a slová, ktoré do textu spoločne dopĺňali.

Cieľom aktivity bolo na základe počutej piesne postrehnúť chýbajúce slová v texte a následne ich do neúplného textu piesne dopísať. Žiaci si rozvíjali slovnú zásobu, porozumenie počúvaného textu a vzájomnú spoluprácu pri vypracovávaní spoločnej úlohy.

Ak máte chuť, vypracujte Úlohu 2: O spolužiakovi, s ktorým si počúval pieseň, vymyslí báseň (cinquain). Vytvorenú báseň napíš do záznamového hárku.

Didaktická poznámka. Pri tvorbe básne žiaci použili metódu cinquain. Prvý riadok básne bolo meno spolužiaka, do druhého riadku písali jeho dve charakteristické

vlastnosti pomocou prídavných mien, do tretieho riadku vpisovali tri slovesá, vyjadrujúce činnosti, ktoré podľa nich spolužiak najradšej vykonáva, do štvrtého riadku vymysleli a vpísali štvorslovnú vetu a piaty riadok tvorilo synonymum prvého slova básne. Báseň slúžila ako rýchly nástroj na zhrnutie a syntézu informácií o ohybných slovných druhoch, o tvorbe vety a prejav žiakovho tvorivého myslenia.

Cieľom dobrovoľnej úlohy bol jednoduchý opis spolužiaka prostredníctvom metódy cinquain, zápis vytvorenej básne do záznamového hárku a prezentácia básne pred spolužiakmi. Žiak si riešením tejto úlohy rozvíjal tvorivosť, obohacoval slovnú zásobu, rozvíjal priestorovú orientáciu pri zaznamenávaní básne do šablóny a upevňoval zručnosti v zvukovej, významovej, tvarovej rovine jazyka a pravopis. Toto stanovište sa tematicky viaže na zložku komunikácia a sloh a jazyková komunikácia.

6. stanovište - Slušnosť so zámenami

Stanovište určené pre jednotlivca.

Pomôcky: Záznamový hárk, pero, PL – Dopĺňanie osobných zámen do viet (Príloha 10), Kartičky so zámenami a slovami z príslovia (Príloha 11), pastelky.

Medzipredmetový vzťah: etická výchova, výtvarná výchova.

Prierezová téma: regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.

Úloha 1: Vo vetách chýbajú slová – osobné zámená. Tvojou úlohou je doplniť do viet osobné zámená pomocou kartičiek. Veľkosti kartičiek zodpovedajú veľkosti okienok chýbajúcich slov na začiatku viet. Po uložení všetkých kartičiek do správnych okienok v jednotlivých vetách si prečítaj slová napísané v dolnej časti kartičiek. Správnym riešením je známe slovenské príslovie, ktoré prepíš do záznamového hárku.

Didaktická poznámka. Žiak na tomto stanovišti mal za úlohu do neúplných viet doložiť kartičky s osobnými zámenami. V dolnej časti kartičiek sa nachádzali slová známeho slovenského príslovia „Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.“ Ak žiak správne začlenil kartičky do viet, tak mohol znenie celého príslovia bez problémov prečítať a následne zapísať do záznamového hárku.

Cieľom tejto aktivity bolo upevniť učivo o osobných zámenách a ich aplikáciu vo vetách. Žiak vypracovávaním tejto úlohy si rozvíjal čítanie s porozumením, priestorovú orientáciu a upevňoval poznatky zo zvukovej, významovej roviny jazyka a pravopis. Toto stanovište sa tematicky viaže na zložku jazyková komunikácia a čítanie a literatúra.

Ak máš chuť, môžeš vypracovať Úlohu 2: Do záznamového hárku nakresli výstižnú ilustráciu k slovenskému ľudovému prísloviu z Úlohy 1.

Didaktická poznámka. Dobrovoľná úloha tohto stanovišťa vyplývala z povinnej úlohy. Ak žiak zvládol Úlohu 1 – a správne zapísal slovenské príslovie „Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.“, mohol na toto príslovie podľa jeho obsahu vytvoriť ilustráciu na základe vlastnej predstavy a fantázie.

Cieľom dobrovoľnej úlohy prostredníctvom výtvarného prejavu – ilustráciou, zobrazíť vizuálnu podobu obsahu slovenského príslovia. Prostredníctvom výtvarného vyjadrenia žiaka v ilustrácii daného príslovia zistiť, do akej miery žiak pochopil poučenie

vyplývajúce z príslovia. V tejto úlohe si žiaci rozvíjali čítanie s porozumením, čím si upevňovali učivo predmetu slovenský jazyk a literatúra v zložke čítanie a literatúra.

7. stanovište – Viem, o čom čítam?

Stanovište určené pre jednotlivca.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, PL – Havran a líška – bájka (Príloha 12).

Medzipredmetový vzťah: prírodoveda.

Prierezová téma: osobnostný a sociálny rozvoj.

Úloha 1: Prečítaj si text bájky *Havran a líška*. Prečítaj a vypracuj úlohy v záznamovom hárku: a) Aké zvieratá vystupujú v bájke? b) Očísluj vety v správnom poradí podľa textu bájky *Havran a líška*. c) Napíš, aké poučenie skrýva bájka. d) V texte bájky vyhl'adaj a napíš: tri podstatné mená, tri prídavné mená, tri slovesá.

Didaktická poznámka. Úlohou žiaka na tomto stanovišti bolo pozorne si prečítať bájku *Havran a líška*. Následne v záznamovom hárku prečítať a vypracovať úlohy, ktoré upevňovali a overovali u žiaka čítanie s porozumením, orientáciu v texte a písomné zaznamenávanie riešenia. Pre vyššiu motiváciu na vypracovanie tejto úlohy je vhodné zvoliť jednoduchý a krátky text primeraný mentálnym schopnostiam žiakov 8. ročníka.

Cieľom úlohy bolo čítať s porozumením, identifikovať zvieracie postavy v bájke, usporiadať vety podľa deja, z obsahu textu bájky vyvodit' mravné ponaučenie a v texte vyhl'adať slovné druhy (podstatné mená, prídavné mená a slovesá). Plnením tejto úlohy si žiaci precvičovali zložku čítanie a literatúra a jazyk a komunikácia.

Ak máš chuť môžeš vypracovať Úlohu 2: Na slovo BÁJKA vytvor akrostich. Slovo bájka napíš po hláskach pod seba. Nie každá hláska musí byť začiatočným písmenom nového slova. Pri tvorbe akrostichu si môžeš pomôcť učebnicou Slovenský jazyk pre 8. ročník špeciálnych základných škôl (s. 105-124). Príklad: akrostich na slovo TIBOR:

TETA
ŠILA
BRAŇOVI
MODRÚ
KRAVATU

Didaktická poznámka. Žiaci prostredníctvom metódy akrostich vytvorili z hlások slova bájka nové slová. Každá hláska nemusela byť začiatočným písmenom nového slova. Slová mali na seba významovo nadväzovať, čím mala vzniknúť veta. Žiaci si tvorbou akrostichu precvičovali slovné druhy, rozvíjali logickú nadväznosť tvorby obsahu vety a pravopis. Táto metóda umožňuje rôzne modifikácie.

Cieľom tejto úlohy bolo rozvíjať slovnú zásobu, upevňovať poznatky zo zvukovej, významovej, tvarovej roviny jazyka a pravopis. Schopnosť orientácie žiaka v učebnici Slovenského jazyka pre 8. ročník špeciálnych základných škôl.

8. stanovište - Podstatné mená ukryté vo vreci

Stanovište určené pre jednotlivca.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, vrece, kniha, myš (počítačová), peňaženka, prsteň, kľúč, zošit, sitko, pero, strúhadlo.

Prierezová téma: osobnostný a sociálny rozvoj.

Úloha 1: Hmatom identifikuj jednotlivé predmety, ktoré sú ukryté vo vreci a pomenuj ich. Názvy predmetov – podstatné mená zapíš do záznamového hárku podľa rodov.

Ak máš chuť, môžeš vypracovať Úlohu 2: U podstatných mien (kniha, euro) urč ich vzor.

Didaktická poznámka. Obe úlohy stanovišťa boli zamerané na upevňovanie učiva o podstatných menách zapojením hmatového poznávania predmetov a ich správneho pomenovania.

Cieľom úlohy tohto stanovišťa bolo správne pomenovať predmety ukryté vo vreci, roztriediť podstatné mená podľa rodov, určiť vzor podstatného mena ženského rodu – kniha a vzor podstatného mena stredného rodu – euro. Žiak si upevňoval poznatky zo zvukovej, významovej, tvarovej roviny jazyka a pravopis. Toto stanovište sa tematicky viaže na zložku jazyková komunikácia.

9. stanovište – Pantomíma

Stanovište určené pre dvojicu.

Pomôcky: Záznamový hárk, pero, kartičky s obrázkami činností (Príloha 13), osemsmerovky (Príloha 14),

Prierezová téma: mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj.

Úloha 1: Jeden žiak z dvojice si z číslom označených kartičiek, na ktorých sú obrázky bežných činností, vytiahne dve a predvedie ich pantomimicky druhému žiakovi. Ten má za úlohu uhádnuť pomenovanie predvádzaných činností. Do záznamového hárku zapíše čísla kartičiek a správne názvy oboch činností slovesom v neurčitku. Potom si úlohy dvojica navzájom vymení. Každý žiak tak háda i predvádza dve činnosti.

Didaktická poznámka. Žiaci na tomto stanovišti pracovali vo dvojiciach. Pri pantomimickom stvárňovaní žiaci zapájali do znázorňovania neverbálne prejavy komunikácie (mimiku, gestiku, haptiku, posturiku). Pri tejto úlohe si žiaci precvičovali slovesá v neurčitku.

Cieľom úlohy bol zvládnuť pantomimické stvárnenie činnosti, uhádnuť názov predvádzanej činnosti a zapísať ho slovesom v neurčitku do záznamového hárku. Žiak si činnosťou na tomto stanovišti rozvíjal slovnú zásobu, neverbálnu komunikáciu a upevňoval zručnosť grafického záznamu slova.

Ak máte chuť, môžete riešiť osemsmerovku z Úlohy 2: Z ponuky osemsmeroviek si jednu vyberte a vyriešte ju. Slová osemsmerovky prepíšete do záznamového hárku.

Cieľom úlohy bolo upevniť učivo o vybraných slovách a slovesách v neurčitku. Žiaci riešením didaktickej hry osemsmerovka si mali možnosť upevniť čítanie s porozumením, pravopis vybraných a odvodených slov, písanie slovies v neurčitku, rozvoj slovnej zásoby a priestorovú orientáciu.

10. stanovište - Cestujeme po Slovensku

Stanovište určené pre dvojicu.

Pomôcky: Záznamový hárok, pero, mapa Slovenskej republiky.

Medzipredmetový vzťah: geografia.

Prierezová téma: regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, osobnostný a sociálny rozvoj.

Úloha 1: - Vyhľadajte na mape Slovenska jedno mesto a jednu rieku. Ich umiestnenie a názov zaznačte do slepej mapy v záznamovom hárku.

Ak máte chuť, môžete riešiť Úlohu 2: Nájdite na mape štáty, s ktorými susedí Slovenská republika. Názvy štátov správne zapíšete do záznamového hárku.

Cieľom úloh stanovišťa bolo upevniť písanie vlastných podstatných mien. Žiaci si prostredníctvom úloh upevňovali čítanie s porozumením, priestorovú orientáciu na mape a grafické zaznamenávanie informácií. Úlohy stanovišťa sa tematicky viažu na zložku jazyková komunikácia a čítanie a literatúra.

Prezentácia a kontrola výsledkov

Záverečné hodnotenie učenia sa na stanovištiach by nemalo byť vynechané. Ak sa neodhadne čas na realizáciu prác na všetkých stanovištiach, môžeme vyhodnotenie uskutočniť na nasledujúcej vyučovacej hodine alebo v nasledujúcom dni. Prezentácia a kontrola výsledkov patrí k obľúbenej časti učenia sa na stanovištiach. Učiteľ sa tu rozhoduje nad spôsobom prezentácie vypracovaných úloh žiakmi, kedy, kto a ako bude prezentovať, či dá priestor všetkým žiakom, ktoré z úloh budú žiaci prezentovať a aká bude forma hodnotenia žiakov učiteľom a ostatnými spolužiakmi.

Žiaci po uplynutí stanoveného času - 90 minút ukončili prácu, odovzdali vypracované záznamové hárky a pracovné listy a nasledovala kontrolná časť. Cieľom tejto časti bolo overiť správnosť odpovedí k jednotlivým úlohám a verifikovať dosiahnutie stanovených cieľov, ktorým bolo opakovanie vedomostí a zručnosti v predmete slovenský jazyk a literatúra a následná pripravenosť žiakov písať záverečnú písomnú prácu.

Žiaci boli oboznámení s hodnotením a kritériom pridelenia bodov, ktoré bolo nasledovné: dva body za každú správne vyriešenú povinnú úlohu a jeden bod za správne vyriešenú dobrovoľnú úlohu. Keďže stanovišť bolo desať a každé stanovište malo jednu dobrovoľnú a jednu povinnú úlohu, tak maximálny počet bodov, ktoré mohol žiak získať bolo 30 bodov. V tabuľke číslo 2 (príloha 15) uvádzam prehľad pridelených bodov a ich súčty za jednotlivé stanovištia i u jednotlivých žiakov a poradie úspešnosti žiakov podľa celkového počtu získaných bodov. Z výsledkov vyplýva, že najúspešnejší žiak získal 24 bodov a najmenej úspešný žiak získal 14 bodov. Plný počet bodov bol pridelený za povinnú úlohu na stanovišti 5. – Na ľudovú nôtu, kde mali žiaci dopĺňať chýbajúce slová do textu piesne na základe jej viacnásobného počúvania. Deväť žiakov správne vypracovali dobrovoľnú úlohu 1. stanovištia – Bežecký diktát, kde mali z textu bežeckého diktátu vyhľadať a napísať tri slovesá a sloveso čítať v prítomnom čase vyčasovať. Ôsmi žiaci zvládli povinnú úlohu 1. a 2. stanovišťa (bežecký diktát, riešenie tajničky) a nepovinnú úlohu 5. stanovišťa (cinquain o spolužiakovi). Siedmi žiaci zvládli povinnú úlohu 8., 9. a 10. stanovištia (podstatné mená ukryté vo vreci, pantomíma, dopĺňanie do slepej mapy Slovenska) a nepovinnú úlohu 2. a 10. stanovišťa (stupňovanie prídavných mien, štáty susediace so Slovenskou republikou).

Pre lepší prehľad úspešnosti vypracovaných povinných i nepovinných úloh žiakmi som výsledky spracovala aj percentuálne a ich prehľad uvádzam v Tabuľke 3 (Príloha 16). Povinné úlohy vyriešili žiaci na 66 % a dobrovoľné na 57 %. Za zmienku stojí to, že len jeden žiak dosiahol percentuálnu úspešnosť v riešení povinných i dobrovoľných úloh nižšiu ako 50 %, t.j. 46,67 %. Na základe štatistických zistení z výsledkov vypracovaných úloh môžem konštatovať, že žiaci úlohy zvládli dobre. Lepšie výsledky by boli dosiahli, keby na vypracovanie úloh mali viac času. Nedostatočne si rozložili sily a neodhadli čas potrebný na vypracovanie úloh. Len jeden žiak stihol absolvovať všetky stanovišťa, a hoci nie všetky zvládol na 100 %, jeho úspešnosť bola 80 %-ná.

Súčasťou tejto fázy bola aj spätná väzba žiakov na učenie sa na stanovištiach pomocou dotazníka (Príloha 17), v ktorom sa žiaci vyjadrovali k šiestim uzavretým a jednej otvorenej otázke.

Tabuľka 1 Spätná väzba na učenie sa na stanovištiach

		áno	nie
1.	Stanovišťa sa mi podarilo zvládnuť podľa mojich predstáv	6	4
2.	Učenie na stanovištiach ma bavilo	9	1
3.	Učenie na stanovištiach by som si rád zopakoval	6	4
4.	Snažil som sa správať podľa pravidiel	8	2
5.	Spolužiaci sa ku mne správali ohľaduplne	9	1
6.	Potreboval som pomoc učiteľa	5	5
7.	Na ktorom stanovišti sa ti najviac darilo a prečo?		

Prameň: vlastný návrh

Z prehľadu tabuľky číslo 1 vyplýva, že prácu na stanovištiach žiaci hodnotia pozitívne, práca ich bavila, pravidlá sa snažili dodržiavať a správali sa k sebe navzájom ohľaduplne. Polovica z nich potrebovala pomoc učiteľa. K siedmej otvorenej otázke piati žiaci uviedli, že najviac sa im darilo na stanovišti 5.– Na ľudovú nôtu, traja žiaci uviedli stanovište 1.. – Bežecký diktát, dvaja žiaci uviedli stanovište 9. - Pantomímu. Ako zdôvodnenie uvádzali: „bolo ľahké“, „lebo som vedel, ako sa to robí“, „už som to dakedy robil“.

Prezentáciu prác a vyhlásenie výsledkov som so žiakmi uskutočnila v nasledujúci deň po kontrole záznamových hárkov, pridelení bodov a vyhodnotení výsledkov dotazníka. Žiakom som rozdala vyhodnotenú záznamovú hárku. Pomocou interaktívnej tabule som im prezentovala prehľad bodového hodnotenia (Príloha 15) a na základe najvyššieho počtu bodov som vyhlásila víťaza. Žiaci si prezreli bodové hodnotenie, v prípade nejasností som im vysvetlila dôvod pridelenia, respektíve nepridelenia bodov za jednotlivé vypracované úlohy. Pokračovali sme prezentáciou tvorivých úloh. Každý žiak prezentoval pred spolužiakmi vypracované tvorivé úlohy zo stanovišť číslo: 3. – Počítač môj pomocník (Dotazník), 5. - Na ľudovú nôtu (báseň o spolužiakovi), 6. - Slušnosť medzi zámenami (ilustrácia príslovia), 7. – Viem, o čom čítam? (akrostich), ak ich mal vypracované v záznamovom hárku. Každý žiak po prezentácii svojich vypracovaných úloh mal možnosť sebahodnotenia. Pri prezentácii sa žiaci navzájom odmeňovali potleskom a pokrikom.

Vyhodnotenie

Vyhodnotenie prebiehalo voľnou diskusiou o dojmoch z učenia sa na stanovištiach. Žiaci vyjadrovali svoje pocity, rozoberali jednotlivé aktivity, zameriavali sa na zaujímavé zážitky z prác na stanovištiach. Odpovedali na mnou zadávané otvorené otázky typu: Ako ste sa cítili pri vypracovávaní úloh? – Bavila vás práca? – Čo sa vám páčilo najviac? – Ktoré úlohy boli najľahšie? – Ktoré úlohy boli najťažšie? – Ktoré úlohy by ste si radi zopakovali? Odpovede žiakov boli strohé a jednoduché. Zhodne prejavili spokojnosť s takouto formou učenia. Za najzaujímavejšie označili stanovište č. 5. – Na ľudovú nôtu, ktoré by si radi zopakovali aj nabudúce. Niektorým žiakom sa veľmi páčila práca na stanovišti číslo 9. – Pantomíma, ktoré zároveň označili aj za najľahšie zo všetkých stanovišť. Za najťažšie a najmenej obľúbené považovali stanovište 7. – Viem, o čom čítam?, na ktorom mali žiaci plniť viaceré úlohy súvisiace s porozumením textu. Druhým, nie veľmi obľúbeným, bolo stanovište 3. – Počítač, môj pomocník, pretože i napriek tomu, že pracujú radi na počítači, úloha bola náročná a pre nich nezaujímavá. Prekvapením pre mňa bolo, že v minulosti obľúbená činnosť – „čo sa skrýva vo vreci“ žiakov tentokrát nezaujala.

Aj pri diskusii sa potvrdili výsledky z dotazníka – spätná väzba na učenie sa na stanovištiach. Všetkých žiakov som pochválila, vyzdvihla som ich kolegiálnu, vzájomnú toleranciu a súdržnosť, ako aj spoluprácu a ohľaduplnosť voči ostatným spolužiakom pri práci na stanovištiach.

2.3 Záverečné zhodnotenie učenia sa na stanovištiach

Učenie na stanovištiach je organizačne náročné. Čas, ktorý učiteľ ušetrí počas realizácie učenia sa na stanovištiach investuje do prípravy stanovišť a vyhodnotenia žiackych výkonov. Pre každé stanovište je nutné pripraviť pracovné pokyny v písomnej podobe, ktoré by som pri frontálnom vyučovaní oznámila verbálne. Na druhej strane, sa tento pripravený materiál s menšími modifikáciami dá využiť aj následne niekoľko rokov po sebe.

Na základe pozorovania žiakov, zo záverečnej kontroly výsledkov a prezentácie a voľnej diskusie so žiakmi môžem skonštatovať, že žiaci tento spôsob učenia sa majú radi. Túto formu učenia prijímajú a hodnotia pozitívne, pretože sú zvyknutí pracovať samostatne či už individuálne alebo v skupinách. Spontánne plnili povinnosti vyplývajúce zo stanovených pravidiel a úloh učenia sa na stanovištiach.

Žiaci boli počas učenia sa na stanovištiach aktívni, tvoriví a spontánni. Mali radosť z prác na úlohách, čo prejavovali vo vzájomnej súdržnosti a koordinovanosti. Už samotné oznámenie žiakom, že upevňovanie a opakovanie učiva pred záverečnou písomnou prácou zo slovenského jazyka a literatúry bude formou učenia sa na stanovištiach vyvolalo u žiakov nadšenie, pretože žiaci sa s touto formou zoznámili v minulom období pri podobnom záverečnom opakovaní a pri prierezovej téme dopravná výchova. Počas prípravy stanovišť boli žiaci ústretoví, ochotne mi pomáhali pri presune lavíc a stoličiek, pri označovaní stanovišť, či pri príprave didaktického materiálu i techniky. V praktickej časti pracovali plynule, nemali prestoje, dvojice utvárali podľa toho, kto bol práve voľný. Zo začiatku využívali možnosť mojej pomoci, no neskôr už pracovali samostatne, prípadne si pomáhali navzájom, tomu som nebránila, pretože prácu na stanovištiach

nepovažujem za testovanie či skúšanie, ale chápem ju ako jeden zo spôsobov opakovania a upevňovania vedomostí žiakov. Mojou negatívnou skúsenosťou bolo to, že som žiakom poskytla málo času na vypracovávanie úloh, len dve vyučovacie hodiny. Preto odporúčam pri opätovnom využití tejto formy a didaktického materiálu poskytnúť žiakom minimálne tri vyučovacie hodiny, aby sme im poskytli dostatočný priestor a čas na vypracovávanie úloh. Ďalšími možnými alternatívami je zníženie počtu stanovišť, alebo prácu na všetkých stanovištiach budú vykonávať žiaci vo dvojiciach.

Ciele, ktoré som stanovila boli splnené. Žiaci si učivo 8. ročníka v predmete slovenský jazyk a literatúra opakovaním upevnili a rozšírili. Svoje vedomosti a zručnosti upevňovali im obľúbenou formou – učením sa na stanovištiach, pri ktorej každý žiak mal možnosť zažiť pocit úspechu z dobre vypracovaných úloh. Aj menej zruční a komunikatívni žiaci sa s radosťou a nadšením zapájali do každej činnosti, ktoré im ponúkali stanovištia. Učenie sa na stanovištiach sa pre nich stalo nielen učením, ale aj zábavou. Ja som vystupovala v roli realizátora, poradcu a pomocníka. Vyhodnotením výsledkov som zistila, že žiaci sú pripravení zvládnuť záverečnú písomnú prácu zo slovenského jazyka a literatúry i úlohy, ktoré sú predpísané školským vzdelávacím plánom pre žiakov s mentálnym postihnutím. Pokiaľ sa žiaci pri učení na stanovištiach navzájom od seba niečomu priučia, dá sa to vnímať pozitívne. Takéto učenie môže zvýšiť motiváciu k učeniu sa slovenského jazyka a literatúry i k učeniu vo všeobecnosti.

V rámci učenia sa na stanovištiach dochádza k rozvoju žiackych kompetencií s dôrazom na autonómiu, samostatné plánovanie riešenia úloh, spoluprácu, kreativitu a flexibilitu žiaka. Výber metódy v nemalej miere ovplyvňuje obsah učiva, žiak, učiteľ, zásady, organizačná forma vyučovania, materiálne vybavenie školy, preto nemožno jednoznačne určiť, ktoré metódy kedy využijeme. U mentálne postihnutých žiakov a hlavne u žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia využívam metódy modifikované a takto im prispôsobené. Aj metódu učenia sa na stanovištiach, ktorá je využívaná najmä vo vyučovaní cudzích jazykov, som obsahovo a organizačne prispôsobila žiakom, pre ktorých je slovenský jazyk cudzím jazykom. Myslím si, že uvedený príklad môže predstavovať jednu z možností uplatnenia princípu autonómneho učenia, aktivizácie žiakov i rozvoja ich kľúčových kompetencií.

ZÁVER

Vo svojej práci som chcela poukázať na konkrétnom učebnom bloku, ktorý bol realizovaný metódou učenia sa na stanovištiach, na možný postup, ktorý u mojich žiakov viedol k efektívnejším výsledkom a k naplneniu cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu. Je to rozsiahly, v praxi využiteľný materiál na zopakovanie a upevňovanie celoročného učiva v predmete slovenský jazyk a literatúra v špeciálnej triede – variant A v 8. ročníku s analýzou cieľov, postupov a metód. Môže byť tiež návodom a inšpiráciou pre aplikáciu tejto metódy aj v iných vyučovacích predmetoch.

Učenie na stanovištiach je jedna z nových, inovatívnych foriem vyučovania, ktorá podporuje učenie, umožňuje žiakom pracovať organizovane a samostatne na riešení úloh, vedie ich k sebadisciplíne a sebahodnoteniu. Uplatnením tejto metódy žiaci boli aktívnymi účastníkmi vyučovacieho procesu, do práce zapájali všetky zmysly (zrak, sluch a hmat), práca na stanovištiach ich veľmi zaujala a pobavila. Úlohy jednotlivých stanovišť boli pestré a rôznej náročnosti. Žiaci si precvičili gramatické pravidlá a pravopis. Zároveň si budovali čitateľskú gramotnosť – porozumenie textu (hovoreného i písaného). Počas roka nadobudnuté vedomosti a zručnosti si žiaci formou učenia sa na stanovištiach upevňovali a aplikovali ich pri riešení úloh na jednotlivých stanovištiach. Táto forma prospieva zručnostiam autonómneho učenia a k zvyšovaniu kompetencií stanovených Rámcovým vzdelávacím programom pre primárne vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím.

Cieľom využitia tejto formy vo vyučovacom procese u žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v špeciálnej základnej škole bolo aktivovať vedomosti žiakov z viacerých predmetov, prepojiť informácie a znalosti žiakov s činnosťami a aktivitami vyplývajúcimi z jednotlivých úloh na stanovištiach. Žiaci formou učenia sa na stanovištiach sa učia samostatnosti, účelnej organizácii vlastnej práce, prispôsobujú si individuálne tempo podľa zložitosti a náročnosti úloh, posilňujú si sociálne kompetencie. Cez sebahodnotenie žiaci poznávajú sami seba, preberajú zodpovednosť za svoje učenie, objavujú súvislosti s inými vyučovacími predmetmi a každý z nich môže zažiť pocit úspechu.

Zavádzanie nových metód, foriem a postupov do edukačného procesu podporuje rozvoj osobnosti žiaka ako jedinca, ale aj jeho osobnosť v rámci skupiny a spoločnosti. Mojou dlhoročnou pedagogickou praxou a touto osvedčenou pedagogickou skúsenosťou by som chcela inšpirovať kolegov - pedagógov k tomu, aby vo svojej pedagogickej praxi dali väčší priestor inovatívnym metódam a postupom. Práca môže byť pomôckou i návodom pre iných učiteľov.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. BALVÍN, J. a kol. 2000. Romové a pedagogika. Hnutí R, Ústí nad Labem. 2000. ISBN: 80-902461-3-3
2. BELANSKÝ, J. 2008. Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 8. ročník špeciálnych základných škôl. 5. vydanie. SPN, Bratislava. 2008. ISBN: 978-80-10-01562-7
3. FISCHER, S. a kol. 2008. Speciální pedagogika : Edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním. 1. vyd. TRITON, Praha. 2008. ISBN: 978-80-7387-014-0
4. KALHOUS,Z., OBST, O. a kol. 2002. Školní didaktika. 1. vyd. Portál, Praha. 2002. ISBN: 80-7178-253-X
5. SLOVÍK, J. 2007. Speciální pedagogika. 1. vyd. Grada Publishing, Praha. 2007. ISBN: 978-80-247-1733-3
6. VANČOVÁ, A. a kol. 2010. Edukácia mentálne postihnutých : Špeciálne metodiky predmetov špeciálnej základnej školy. 1. vyd. Pedagogická fakulta, Bratislava. 2010. ISBN: 978-80-89256-53-2
7. ZORMANOVÁ, L. 2012. Výukové metody v pedagogice : S praktickými ukázkami. 1. vyd. Grada Publishing, Praha. 2012. ISBN: 978-80-247-4100-0

Internetové zdroje

8. Kol. autorov. ŠPÚ. [online].Kľúčové kompetencie. [cit. 10.2.2015]. Dostupné na [www: http://www.statpedu.sk/sk/Projekty/Projekt-KeyCoNet/Klucove-kompetencie.alej](http://www.statpedu.sk/sk/Projekty/Projekt-KeyCoNet/Klucove-kompetencie.alej)
9. Kol. autorov. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím. [online]. ISCE1 1 – primárne vzdelávanie, [cit. 02.2.2015]. Dostupné na [www: http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/vp_pre_zz/vp_mentalne_postihnutie/vp_pre_deti_s_mentalnym_postihnutim_isced_1.pdf](http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/vp_pre_zz/vp_mentalne_postihnutie/vp_pre_deti_s_mentalnym_postihnutim_isced_1.pdf)
10. KRAUSOVÁ, J. Učenie sa na stanovištiach. [online]. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava, 2010. [cit. 01. 02. 2015]. Dostupné na [www: http://www.mpc-edu.sk/library/files/krausova_ucenie_na_stanovistiach.pdf](http://www.mpc-edu.sk/library/files/krausova_ucenie_na_stanovistiach.pdf)
11. MÝTNIK, R. a kol. Edukačné CD – Pesničkovo. (zvukový záznam ľudových piesní). 2011.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Záznamový hárok

Príloha 2 Bežecký diktát

Príloha 3 PL – Tajnička – slová opačného významu

Príloha 4 Kartičky prídavných mien

Príloha 5 Elektronický pracovný list - dotazník

Príloha 6 Kartičky s hádankami

Príloha 7 PL – Číselná krížovka

Príloha 8 PL - Zaujímavosti z ríše zvierat

Príloha 9 Neúplné texty piesní

Príloha 10 PL – Dopĺňanie osobných zámen do viet

Príloha 11 Kartičky so zámenami a slovami z príslovia.

Príloha 12 Text bájky *Havran a líška*

Príloha 13 Kartičky s obrázkami činností

Príloha 14 Osemsmerovky

Príloha 15 Prehľad pridelených bodov

Príloha 16 Prehľad výsledkov v percentách

Príloha 17 Dotazník pre žiaka – spätná väzba na učenie sa na stanovištiach

Príloha 1 Záznamový hárok

Meno a priezvisko:

1. Bežecký diktát

Úloha 1: Odpis textu z dverí:

Úloha 2: Tri slovesá z textu: _____

Časovanie slovesa čítať v prítomnom čase:

1. ja	_____	1. my	_____
2. ty	_____	2. vy	_____
3. on, ona, ono	_____	3. oni, ony	_____

2. Akí sme?

Úloha 1: Odpis textu s tajničkou _____

Úloha 2: Počet správne vytvorených trojíc: _____

3. Počítač môj pomocník

Úloha 2: Hodnota na kocke: _____ Riešenie hádanky: _____

4. Nie je číslo, ako číslo

Úloha 1: _____ **Úloha 2:** Výsledok: _____ km/hod

5. Na ľudovú nôtu

Úloha 1: Hodnota na kocke: _____ Názov piesne: _____

Chýbajúce slová v piesni: _____

Úloha 2 Báseň (cinquain) o spolužiakovi:

.....

.....

.....

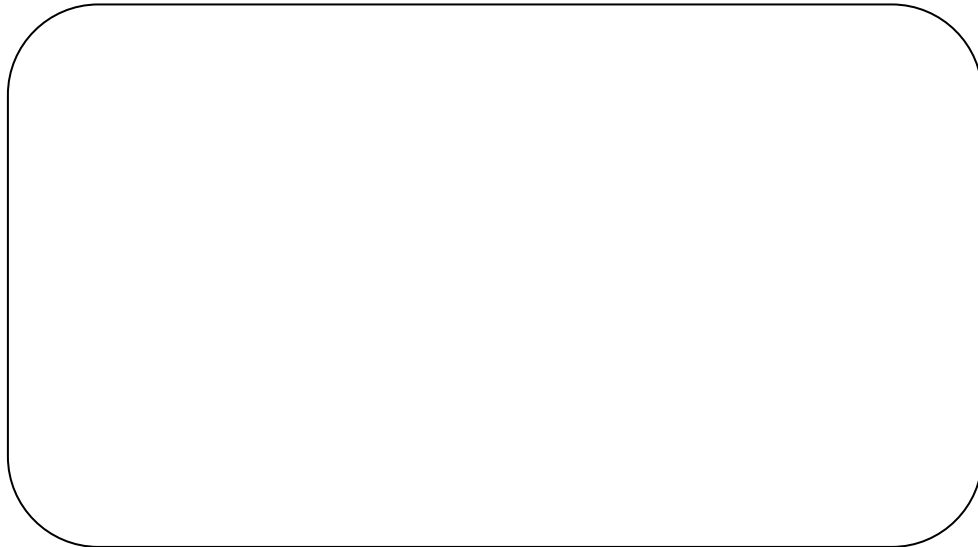
.....

.....

6. Slušnosť medzi zámenami

Úloha 1: Príslovie: _____

Úloha 2: Ilustrácia príslovia

7. Viem, o čom čítam?

Úloha 1:

a) Aké zvieratá vystupujú v bájke? _____

b) Očísluj vety v správnom poradí podľa textu bajky *Havran a líška*.

	„Ó, milý havran, aký si pekný, krásny.“
	Líška ho uchytila, zožrala a havrana vysmiala.
1.	Havran raz kdesi uchytil kus syra.
	Otvoril zobák a syr mu vypadol.

c) Napíš, aké ponaučenie skrýva bajka. _____

d) V texte bajky vyhl'adaj a napíš:

3 podstatné mená: _____

3 prídavné mená: _____

3 slovesá: _____

Úloha 2: Vytvor akrostich na slovo BÁJKA

8. Podstatné mená ukryté vo vreci

Úloha 1: Do tabuľky napíš názvy predmetov podľa rodov

Mužský rod	Ženský rod	Stredný rod

Úloha 2: Urč vzor podstatných mien kniha a euro

podstatné meno	vzor	podstatné meno	vzor
kniha		euro	

9. Pantomíma

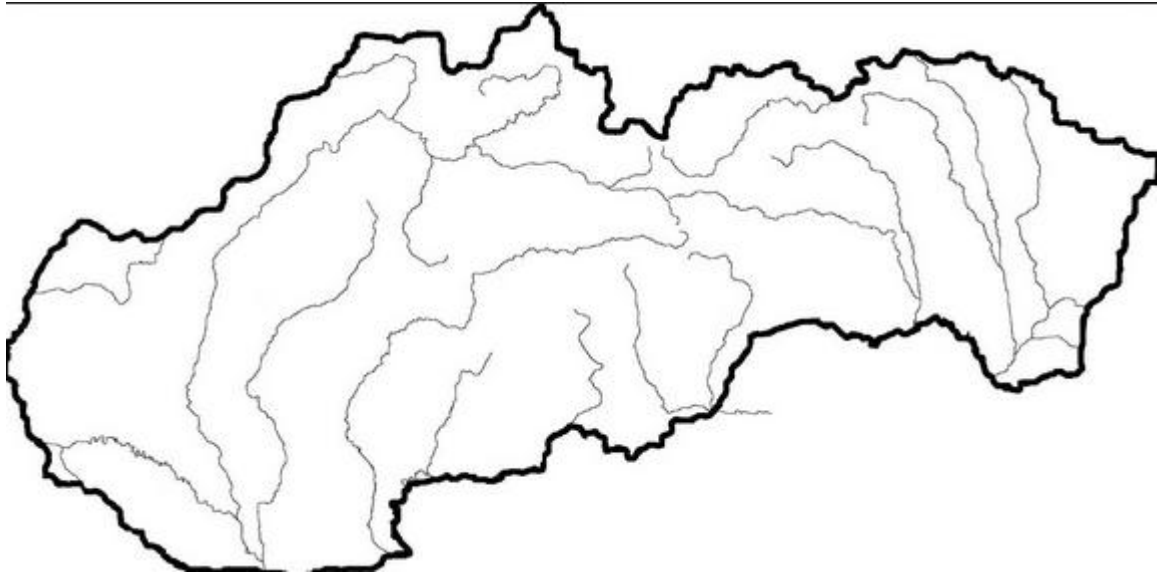
Úloha 1 Kartičky s obrázkami povolání - Riešenie:

Číslo kartičky	činnosť	Číslo kartičky	činnosť

Úloha 2: Slová z osemšmerovky: _____

10. Cestujeme po Slovensku

Úloha 1 Vyhl'adajte na mape Slovenska 1 slovenské mesto a 1 rieku pretekajúcu územím Slovenska. Ich umiestnenie a názov zazaňte do slepej mapy.

Úloha 2 Napíšte názvy štátov, s ktorými susedí Slovenská republika:

Prameň: vlastný návrh

Bežecký diktát

V ôsmom ročníku sme sa učili porovnávať zlomky a deliť desatinné čísla. Prečítali sme veľa rozprávok a povestí. Radi sme cvičili, kreslili a spievali. Už sa tešíme na prázdniny. Budeme oddychovať, hrať futbal a kúpať sa.

Príloha 3 PL - Tajnička - slová opačného významu

1. ľavá -									
2. studená -									
3. starí (ľudia) -									
4. zlé -									
5. nová -									
6. malá -									
7. biela -									
8. svetlé -									
9. bojazlivý -									
10. hore -									
11. prázdna -									
12. chudá -									

Tajničku vpíš do textu a celý text prepíš do pracovného listu.

_____ označujú vlastnosti podstatných mien. Pýtame sa
na

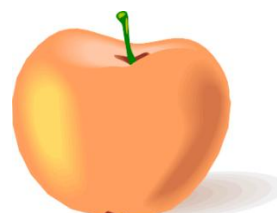
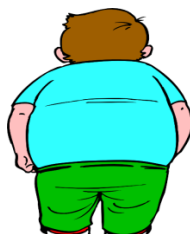
Prameň: vlastný návrh

Príloha 4 Kartičky prídavných mien

Úloha 2: Vystrihnite kartičky

menší	rýchly	tučný
rýchlejší	veľké	najmenší
najrýchlejší	silný	väčšie
najsilnejší	malý	tučnejší
najväčšie	najtučnejší	silnejší

Zadná strana kartičiek

Prameň: vlastný návrh

Príloha 5 Elektronický pracovný list - dotazník

Vyplň tento dotazník.

Pri vyplňovaní si všímaj vysvetlivky. Riadky, ktoré nemôžeš vyplniť, nechaj voľné.

Vysvetlivky: stav - slobodný(á), ženatý, vydatá
 národnosť - slovenská, maďarská, česká...
 štátna príslušnosť SR
 rodné číslo - nájdi v občianskom preukaze
 vojak - nevojak napíš nevojak

Fotografia	Priezvisko a meno		
	Dátum a miesto narodenia		
	stav	národnosť	štátna príslušnosť
	séria	vydal	dátum vydania
pôvodné povolanie	terajšie zamestnanie		vojak - nevojak
Ukončené školské vzdelanie	manžel - manželka	národnosť	štátna príslušnosť
	bydlisko		
základné v roku:			
stredné v roku:			
vysokoškolské v roku:			
Deti - meno	dátum narodenia	Deti - meno	dátum narodenia
Rodičia - meno a priezvisko		dátum narodenia	bydlisko
otec			
matka			
súrodenci			

Prameň: Belanský, 2008, s. 41

**O malú chvíľočku urobí nám z latiek peknú lavičku.
Kto je to?**

**Niečo dobré v hrnci chystá, že to zjeme som si istá.
Kto je to?**

**Zmieša cukor, vajcia, múku, pridá tam aj kúsok
tuku.
Sladkú prácu máte, či mi z misy liznúť dáte?
Kto je to?**

**Postaví nám dom aj s červeným komínom.
Kto je to?**

**Robí pekné veci z plechu, odkvap, ríny, celú strechu.
Kto je to?**

**Obzerá ujo komíny, či sa z nich dobre dymí.
Kto je to?**

Zadná strana kartičiek

1

2

3

4

5

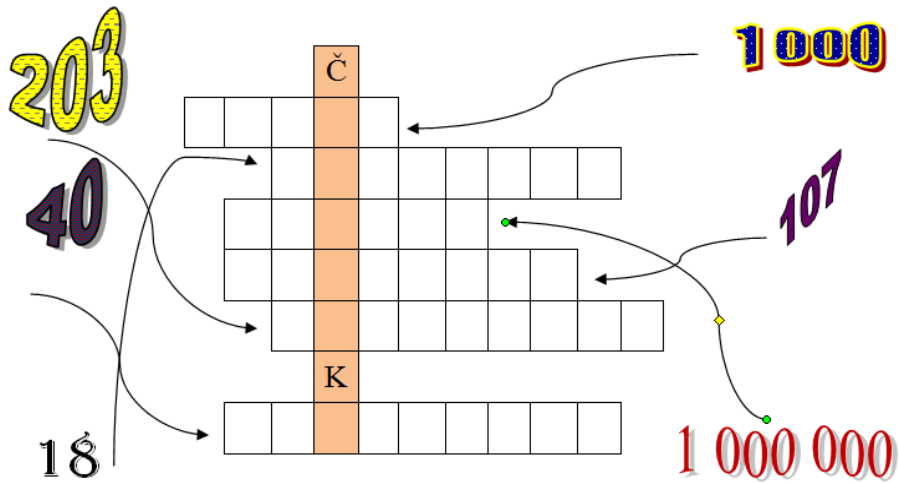
6

Prameň: vlastný návrh

Príloha 7 PL – Číselná krížovka

Doplň do krížovky čísla podľa toho, k akému riadku vedie šípka.

Slovo, ktoré ti vyjde v tajničke, doplň do vety pod krížovkou.

Slová, ktoré pomenúvajú počet osôb, zvierat a vecí sa volajú **základné** _____.

Prameň: vlastný návrh

Príloha 8 PL - Zaujímavosti z ríše zvierat

Obrázok 1 Gepard

Prameň: <http://svet-zvirat.bloggerka.cz/obrazky/svet-zvirat.bloggerka.cz/gepard.jpg>

Najrýchlejšie suchozemské zviera je gepard. Ak chceš vedieť akou rýchlosťou dokáže utekať, vypočítaj reťazový príklad. Výsledok zapíš do pracovného listu.

stoosemdesiat + štyristo – päťsto + dvadsať – tridsať = _____ km za hodinu

Riešenie: _____

Prameň: vlastný návrh

1. A dze idzeš, Helenko

A dze idzeš, Helenko, Helenko?
Do _____ na želene šenko.
/:Nezavíraj, _____, za sebu,
bo ja idzem za tebu, za tebu.:/

A muj _____ taky bul, taky bul,
koňa hľadal, na nim bul, na nim bul.
/:Koňa _____ šiveho, šiveho,
až do _____ bileho, bileho.:/

A ja taka jak i mac, jak i mac,
čarne _____ musim mac, musim mac.
/:Čarne _____ mac mala, mac mala,
na ňu ja še udala, udala.:/

2. Dínom, dánom

Dínom, dánom, na kopečku _____,
dínom, dánom, na mňa _____ .
Dínom, dánom, _____ na mňa,
dínom, dánom, _____ za mňa.

Dínom, dánom, prečo by ja _____,
dínom, dánom, veď ja nie som _____ .
Dínom, dánom, _____ je pyšná,
dínom, dánom, tá za muža _____ .

3. Do hory ma poslali

Do hory ma _____, sekeru mi nedali.
u nás taká obyčaj, obyčaj, obyčaj,
sekeru si _____.

Ja do hory _____,
drevo rúbať nebudem,
drevo by ma zabilo, zabilo, zabilo,
čo by dievča _____.

Do krčmy ma poslali, grajciara mi _____.
U nás taká obyčaj, obyčaj, obyčaj,
keď si vypil _____.

4. Hej, už sa na tej hore

Hej, už sa na tej hore lístie _____,
hej, už sa na tej hore _____ červeneje,
kdeže sa ten šuhaj na _____ podeje.

Hej, spraví si _____ z tej hustej čečiny,
hej, spraví si kolibu z tej _____ čečiny,
keď mu zima bude, zájde do _____.

5. Javor, javor, vysoký si

Javor, javor, _____ si
akože ťa obkiesniť?
Hajaj, _____, Dunaju,
Dunaj, voda _____!

Daj mi, milá, daj mi _____
nech obkiesnim ťa _____.
Hajaj, Dunaj, _____,
Dunaj, _____ teč.

6. Kopala studienku

Kopala studienku, _____ do nej.
Aká je hlboká, taká je _____, skočila by do nej.

A na tej studienke napájala páva,
milý sa _____, čieho je to pána.

A ja ti _____, lebo sama neviem,
príd' navečer do nás, ja sa mamky dozviem.

A keď prídeš do nás na vranom _____,
uviaž si ho u nás na našu jedličku.

Tá naša jedlička pekne vyrastená,
či v zime, či v lete, vždycky je _____.

Prameň: CD – Pesničkovo

Príloha 10 PL – Dopĺňanie osobných zámen do viet

viem poďakovať.

sa vie slušne správať.

sa tiež učili o slušnom správaní.

ste slušne poprosili o prepáčenie.

požiadalo o pomoc.

si ju poprosil o tanec?

nás požiadala o dochvil'nosť.

sme si čítali školský poriadok.

Prameň: vlastný návrh

Príloha 11 Kartičky so zámenami a slovami z príslovia.

Ja

Kto

On

druhému

Oni

jamu

Vy

kope,

Ono

sám

Ty

do

Ona

nej

My

spadne.

Prameň: vlastný návrh

Havran a líška

Havran raz kdesi uchytil kus syra.

Vyletel na vysoký strom, aby ho tam v pokoji zožral. Zbadala ho líška. Dobešla pod strom a začala havrana chváliť:

„Ó, milý havran, aký si pekný, krásny.“

„A keby si vedel niečo porozprávať.“

Havran chcel hovoriť.

Otvoril zobák a syr mu vypadol.

Líška ho uchytila, zožrala a havrana vysmiala.

Bájka podľa Ezopa

Prameň: vlastný archív

Príloha 13 Kartičky s obrázkami činností

Obrázok 1 Kartičky s obrázkami činností

Prameň: vlastný archív

Príloha 14 Osemsmerovky

J Y Š Ť E V O V Y L I E Č I Ť
 G Ó É A K Š O Ř Q Ý F L H S E
 Q Ť A V Ý Z O Ó Í G X I W Q Ř
 Ý É J Ý E Ä Ě Ó Ä Ý Q Ô Š G Ť
 Ž X Ž Z Ž L P Š F T Č B Q Ň P
 X L Y Y Ô B Ť A V Ý Z O P V M
 Č H B V D F Ä Ť A V Ý Z E R P
 Y I T Ý T Z Ô S Z Ť W Š N H Ó
 I Í Ú V Y T V O R I Ť Ž C P Ä
 Ä D N A Z Ý V A Ť J É V O Ó N

- (?) NAZÝVAŤ
- (?) OZÝVAŤ
- (?) POZÝVAŤ
- (?) PREZÝVAŤ
- (?) VYLIEČIŤ
- (?) VYTVORIŤ
- (?) VYZÝVAŤ

Ť U G K Ú H Ť A V O Š U R Y V
 A D O K É Ý K I Y Y C X Ň V O
 P Ä P X B Ž R Ý N Q Š Ř V K Ť
 Ý S M K Ó P Y Ú Y L E O Ň É D
 R O I R L F Ť Ť M É P D Ř G Ť
 I X J F P Z Ť I R O N Y V T U
 L E Q U Ý L Í M W Á Á Z V Í Š
 Ô E Í R Ý Í Ä Ó K R F Y H L I
 Q Ô H S Á C Ě Ě E Í Q F Ú Š W
 Z É Ď I P G H F J Š U O Ň Ň Ť

- (?) HRÝZŤ
- (?) KRYŤ
- (?) RYŤ
- (?) RÝPAŤ
- (?) VYNORIŤ
- (?) VYPLNIŤ
- (?) VYRUŠOVAŤ

X O Í V Ä L Ť S L X Ý J U Ď V
 Z F Y L Y Ó U V Č B M Ô Ý R Ú
 F K Ť A V Á N O K Y V C L D Ř
 M É Ť A V O H C U B Y V Z Ó T
 G Ě Ť X B H A A I V E U Š Y S
 Ě Q W Y R F I J Ä Z L Z B Ú L
 L Á F Š B Ô T Ú F Í O D Ý S Š
 Ä Ä Ž Y U É Y Ť A K S Ý V P R
 G W F Á O Ô V J M Ř X Y A Ě Š
 Č M L N X L Y Ť G Š Ř Ď Ť É S

- (?) BYT
- (?) BYŤ
- (?) BÝVAŤ
- (?) VYBUCHOVAŤ
- (?) VYKONÁVAŤ
- (?) VYTIAHNUŤ
- (?) VÝSKAŤ

Ť X W Y O C Ä É M Ä H Í Ž B Ó
 A É X H É N Ř T Z Ý L Ě Ľ Z N
 V Ř Y Z V A O Š B E L B P Č U
 Ť A K Y M K E F R R Ú I L T R
 E C C M I C N L S Y P A Ť Ť I
 I N Ä Č N Z Ž P N Y Ň M A A Ú
 L Ě Á N E Ř L V A Ô T K Ě V Ä
 S Y D G Z B I Í Ž Ď Ý P G Ý Y
 Y Ď A N Ř F Š M N M R A F M Ô
 M Q Ť A K Ý M Ž Š X Ť W É U Ý

(?) MYKAŤ
 (?) MYSLIEŤ
 (?) MÝLIŤ
 (?) SYPAŤ
 (?) UMÝVAŤ
 (?) ŠMÝKAŤ
 (?) ŽMÝKAŤ

H V E P E Ú G E Á Ý Ú Ä J B Ť
 O Ě N Č Ô É Í Ý H Ž I Ý Č A X
 P R I K R Ý V A Ť H Ď M Ľ J G
 Q W N T Ť A Č Y S Ť Ô Š T S P
 T G M Ý I A V Ž A L Ý Y Ó V I
 Ľ B N C Ž N U K Ô M S Y P A Ť
 D M W É Y I Ý É Z Š M G H X K
 Í Ž Ý I A M Í O A A T G K Č Z
 Ť I É T Š C R Ô Ť A V Ý R K S
 V B Ú Y Ě H A Ä B J H Ý Ô Á P

(?) PRIKRÝVAŤ
 (?) ROZMÝŠLAŤ
 (?) SKRÝVAŤ
 (?) SYPAŤ
 (?) SYČAŤ
 (?) VYŤ
 (?) ŠMÝKAŤ

Ď E Q K Ó I P W M Ý W S C L Á
 U H W Ä Á T E Y Ó E M F G Ě Č
 Ô É A Ý Q S S O T Y O Q M U Ď
 K Ú Š F G L D W D L U O Z T Ó
 R Ň L K I O W L S O I A D Ě G
 I U K E M Ď I A A Ó B A Š X Ä
 Č Ž Ť Y R Ť P L E A Ú Ý Č Ó X
 B T K L E W H M É I P Q V I Ň
 K A U E K É Ď G D X C Š Ý A Ť
 Ť W Z N Ť N D Ý H Z V Y K A Ť

(?) DOBÝVAŤ
 (?) MYDLIŤ
 (?) MYSLIEŤ
 (?) ODOMYKAŤ
 (?) PYTLIAČIŤ
 (?) ZVYKAŤ

Prameň: vlastný archív

Príloha 15 Prehľad pridelených bodov

Tabuľka 2 Prehľad bodov za správne vypracované úlohy jednotlivých stanovišť pridelené žiakom

Stanovište		Žiaci 8. ročníka										Spolu
		DK	OH	LZ	JM	JS	DZ	JP	DA	JZ	KZ	
1. Bežecký diktát	Úloha 1	2	-	2	2	2	2	2	2	2	-	16
	Úloha 2	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	9
2. Akí sme?	Úloha 1	2	2	-	2	2	2	-	2	2	2	16
	Úloha 2	1	1	-	1	1	-	-	1	1	1	7
3. Počítač môj pomocník	Úloha 1	-	-	-	-	2	-	2	-	2	-	6
	Úloha 2	1	1	-	-	1	-	1	-	1	-	5
4. Nie je číslo, ako číslo	Úloha 1	2	2	-	2	-	2	-	2	-	-	10
	Úloha 2	1	1	-	1	-	1	-	1	-	-	5
5. Na ľudovú nôtu	Úloha 1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Úloha 2	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	8
6. Slušnosť so zámenami	Úloha 1	2	2	2	-	-	2	2	-	-	-	10
	Úloha 2	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	4
7. Viem, o čom čítam?	Úloha 1	2	-	2	-	-	-	2	2	2	2	12
	Úloha 2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	3
8. Podstatné mená ukryté vo vreci	Úloha 1	2	2	-	2	-	-	2	2	2	2	14
	Úloha 2	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	3
9. Pantomíma	Úloha 1	2	-	-	2	2	2	-	2	2	2	14
	Úloha 2	1	-	1	1	1	1	-	1	-	-	6
10. Cestujeme po Slovensku	Úloha 1	-	-	2	2	2	2	2	2	-	2	14
	Úloha 2	-	-	1	1	1	1	1	1	-	1	7
Celkom		22	14	15	21	18	19	20	24	20	16	189
Poradie úspešnosti		2.	9.	8.	3.	6.	5.	4.	1.	4.	7.	

Prameň: vlastný návrh

Príloha 16 Prehľad výsledkov v percentách

Tabuľka 3 Prehľad výsledkov správne vyriešených úloh žiakmi v percentách

Žiak	Povinné úlohy		Dobrovoľné úlohy		Celkom za všetky úlohy	
	Súčet bodov	%	Súčet bodov	%	Súčet bodov	%
DK	16	80,00	6	60,00	22	73,33
OH	10	50,00	4	40,00	14	46,67
LZ	10	50,00	5	50,00	15	50,00
JM	14	70,00	7	70,00	21	70,00
JS	12	60,00	6	60,00	18	60,00
DZ	14	70,00	5	50,00	19	63,33
JP	14	70,00	6	60,00	20	66,67
DA	16	80,00	8	80,00	24	80,00
JZ	14	70,00	6	60,00	20	66,67
KZ	12	60,00	4	40,00	16	53,33
Celkom	132	66,00	57	57,00	189	63,00

Poznámka: povinná úloha 2 body, dobrovoľná úloha - 1 bod
počet stanovišť - 10

Prameň: vlastný návrh

Príloha 17 Dotazník pre žiaka – spätná väzba na učenie sa na stanovištiach

Tabuľka 4 - Sebahodnotenie

	áno	nie
1. Stanovištia sa mi podarilo zvládnuť podľa mojich predstáv		
2. Učenie sa na stanovištiach ma bavilo		
3. Učenie sa na stanovištiach by som si rád zopakoval		
4. Snažil som sa správať podľa pravidiel		
5. Spolužiaci sa ku mne správali ohľaduplne		
6. Potreboval som pomoc učiteľa		
7. Na ktorom stanovišti sa ti najviac darilo a prečo?		
<hr/>		
<hr/>		
<hr/>		

Prameň: vlastný návrh